

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Petr Jahodář

**Zásady a principy arbitráže v řízení před Arbitrážním
soudem pro sport a jejich aplikace v judikatuře**

Diplomová práce

Olomouc 2017

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Zásady a principy arbitráže v řízení před Arbitrážním soudem pro sport a jejich aplikace v judikatuře vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne 23. 1. 2017

.....

Petr Jahodář

Na tomto místě bych rád poděkoval vážené paní JUDr. Miluši Hrnčířkové, Ph.D. za její odborné vedení, konzultace a cenné rady při psaní této diplomové práce.

Dále bych velmi rád poděkoval mé rodině a nejbližším, kteří mne při psaní diplomové práce a především během celého studia podporovali.

Seznam použitých zkratk

AIBA - Association Internationale de Boxe Amateur

AIOWF - Asociace sportovních federací pro zimní olympijské hry

ANOC - Asociace národních olympijských výborů

ASOIF - Asociace sportovních federací pro letní olympijské hry

CAS - Court of Arbitration for Sport

CONI - Italian National Olympic Committee

CPC - Švýcarský zákon o civilním právu procesním ze dne 19. prosince 2008, ve znění pozdějších předpisů

ESLP - Evropský soud pro lidská práva

EÚLP - Evropská úmluva o ochraně lidských práv

FEI - Fédération Equestre Internationale

FIFA - Fédération Internationale de Football Association

FINA - Fédération Internationale de Natation

FIS - The Fédération Internationale de Ski

CHL - Champions Hockey League

IAAF - International Amateur Athletic Federation

ICAS - International Court of Arbitration for Sport

IF - International Federation

IIHF - International Ice Hockey Federation

ISU - International Skating Union

JFA - Judo Federation of Australia

Kodex - Code of Sports-related Arbitration

MOV - Mezinárodní olympijský výbor

NL-GmbH - Swiss National Hockey League GmbH

NSAM - National Shooting Association of Malaysia

PILA - Švýcarský zákon o mezinárodním právu soukromém ze dne 18. prosince 1987,
ve znění pozdějších předpisů

SIHF - Swiss International Hockey Federation,

ŠTF - Švýcarský Federální Tribunál

TFF - Turkish Football Federation

UCI - Union Cycliste Internationale

WADA - World Anti-Doping Agency

Obsah

Seznam použitých zkratek.....	4
1. Úvod.....	8
1.1. Výzkumná otázka, cíle práce a použité zdroje.....	8
1.2. Členění práce.....	9
2. Vznik Arbitrážního soudu a počátky jeho činnosti.....	10
3. Struktura Arbitrážního soudu.....	12
3.1. Arbitrážní soud.....	12
3.2. International Council of Arbitration for Sport.....	13
3.3. Kancelář Arbitrážního soudu.....	15
4. Pravomoc Arbitrážního soudu.....	16
4.1. Právo arbitrážního řízení.....	17
4.2. Rozhodčí doložka.....	19
4.2.1. Tacitní souhlas.....	20
4.2.2. Odkaz na rozhodčí doložku.....	21
4.2.3. Rozhodčí doložka při registraci do soutěže.....	21
4.2.4. Závaznost pro třetí osoby.....	22
4.3. Omezení pravomoci.....	24
4.3.1. Mendy v. AIBA.....	24
4.3.2. Segura v. International Amateur Athletic Federation.....	25
4.3.3. Neykova v. International Rowing Federation (FISA) and International Olympic Committee.....	25
5. Základní zásady a principy řízení.....	27
5.1. Rychlost.....	27
5.1.1. Ad hoc divize.....	29
5.2. Hospodárnost.....	30
5.3. Odbornost.....	31
5.4. Procesí spravedlnost.....	31
5.5. Právo soutěžit.....	33
5.6. Flexibilita a autonomie stran řízení.....	33
6. Nestrannost a nezávislost Arbitrážního soudu.....	35
6.1. Gundel v. FEI.....	35
6.2. Lazutina, Danilova v. IOC, FIS.....	36
6.3. Pechstein v. ISU.....	37
7. Nestrannost a nezávislost rozhodců Arbitrážního soudu.....	41
7.1. Valverde v. CONI, WADA & UCI.....	41
7.2. X & Y, 4A_506/2007.....	42
8. Závěr.....	45

Seznam použitých zdrojů.....	47
Právní předpisy.....	47
Monografie.....	47
Odborné články.....	48
Internetové zdroje.....	49
Judikatura	50
Švýcarský Federální Tribunál.....	50
Arbitrážní soud pro sport	50
Rozhodnutí ostatních soudů.....	51
Shrnutí.....	52
Abstract.....	52
Klíčová slova.....	53
Key words.....	53

1. Úvod

Tato diplomová práce má poskytnout ucelený náhled na vznik, vývoj a především aplikaci zásad a principů a s tím související problematiku v řízení před Court of Arbitration for Sport (dále jen „Arbitrážní soud“). V práci se zaměřuji na konkrétní dopad a využití obecných zásad a principů arbitrážního řízení před Arbitrážním soudem a také na aplikaci specifických zásad a principů, které jsou význačné právě a pouze v arbitrážním řízení před Arbitrážním soudem. V obecné rovině je význam zásad a principů v rozhodovací praxi soudů a arbitrážních soudů značný a tento význam může být posílen právě ve sportu, který je na zásadách a principech vystavěn. Téma diplomové práce jsem zvolil z důvodu jeho aktuálnosti vzhledem k výsadnímu postavení Arbitrážního soudu při rozhodování sporů ve sportu.

K výběru tématu diplomové práce mě vedlo několik okolností. Zaprvé tomu byl kladný vztah ke sportu. Druhým důvodem byl význam sportu pro společnost a fakt, že sportovní právo je mladé odvětví práva a i přes jeho značný rozvoj, především v posledních letech, není mnoho publikací a obecně odborné veřejnosti, která by se sportovnímu právu věnovala. Třetím důvodem, a také tím nejdůležitějším, bylo moje semestrální studium na Univerzitě Northumbria v severoanglickém městě Newcastle Upon Tyne, kde jsem studoval předmět Sport's Law pod vedením profesora Marka Jamese, který ve mně vzbudil zájem o tuto problematiku, především však o Court of Arbitration for Sport.

1.1. Výzkumná otázka, cíle práce a použité zdroje

Hlavní výzkumnou otázkou diplomové práce je, jaké zásady a principy se uplatní v arbitrážním řízení před Arbitrážním soudem a jakým způsobem a měrou jsou naplňovány, to vše se zaměřením na rozhodovací činnost. Cílem práce je podrobně analyzovat jednotlivé zásady a principy využívané před Arbitrážním soudem a zhodnotit jejich naplnění, dopad a využití v judikatuře. Způsob a míra uplatnění obecných zásad a principů arbitrážního řízení se před Arbitrážním soudem pravděpodobně liší, a to v důsledku specifčnosti řízení před Arbitrážním soudem, které je dáno specifickou povahou sportu a rovněž využitím sportovních zásad a principů, jež se vzájemně setkávají s obecnými zásadami a principy arbitrážního řízení a kdy může docházet k jejich vzájemnému doplňování nebo poměrování. Z tohoto hlediska je řízení před Arbitrážním soudem řízením zcela unikátním.

Při psaní diplomové práce vycházím především z judikatury a zahraničních odborných časopiseckých článků, které se tématu mé práce věnují nejpodrobněji. Monografie a jinou odbornou literaturu využívám méně, protože většinou dané téma nezpracovávají

dostatečně podrobně. S ohledem na relativní novost propojení práva a sportu a jeho dynamický vývoj, považuji celkové množství použitých zdrojů za odpovídající povaze zvoleného tématu.

1.2. Členění práce

Diplomová práce je členěna na úvod, na který navazuje druhá kapitola věnující se vzniku Arbitrážního soudu a počátkům jeho činnosti. Ve třetí kapitole rozebírám strukturu Arbitrážního soudu pro sport, jež je významná pro další části diplomové práce.

V kapitole čtvrté až sedmé se věnuji stěžejní části diplomové práce, a to jednotlivým zásadám a principům. Ačkoliv je čtvrtá kapitola pojmenována Pravomoc Arbitrážního soudu a mohlo by se zdát, že do vymezeného tématu obsahově nezapadá, domnívám se, že je tomu právě naopak. Principy a zásady ovládající určování pravomoci Arbitrážního soudu jsem záměrně vyčlenil do samostatné kapitoly, a to z důvodu jejich specifčnosti ve vztahu k dalším níže zkoumaným principům a zásadám, neboť se vztahují výhradně k problematice pravomoci Arbitrážního soudu pro sport. V kapitole páté rozebírám základní zásady a principy řízení před Arbitrážním soudem, na které v kapitole šesté a sedmé navazují zásady nestrannosti a nezávislosti Arbitrážního soudu a jeho rozhodců. Závěrečnou osmou kapitolou diplomové práce je Závěr.

2. Vznik Arbitrážního soudu a počátky jeho činnosti

Do počátku 90 let 20. století neexistoval žádný soud, orgán nebo instituce, která by byla oprávněna vydávat závazná rozhodnutí týkající se sporů vznikajících ve sportu na národní či mezinárodní úrovni. S vývojem sportu ovšem vznikla potřeba vytvořit flexibilní, finančně nenáročný a kompetentní soudní orgán, který by byl nezávislý na národních a mezinárodních sportovních federacích, z důvodu možného ovlivňování rozhodovací činnosti, a to především v odvolacích řízeních proti rozhodnutí těchto federací.¹ Tato potřeba se opětovně potvrdila během Olympijských her v Moskvě v roce 1980, a to ze strany Olympijského hnutí, které opětovně požadovalo založení nezávislého orgánu kompetentního řešit spory vznikající mezi sportovci, Mezinárodním olympijským výborem (dále jen „MOV“), národními a mezinárodními sportovními federacemi, národními olympijskými výbory a dalšími stranami zúčastněnými ve sportu.²

V roce 1981 čerstvě zvolený prezident MOV Juan Antonio Samaranch inicioval vznik pracovní skupiny, vedené členem MOV Kebou Mbayem, pro vytvoření statutu Arbitrážního soudu. MOV dne 6. dubna 1983 na svém zasedání v Novém Dillí ratifikoval statut Arbitrážního soudu, čímž dal vzniknout prvnímu orgánu určenému pro řešení sporů vznikajících ve sportu. Statut Arbitrážního soudu nabyl účinnosti dne 30. června 1984. Prvním prezidentem Arbitrážního soudu se stal již zmíněný Juan Antonio Samaranch.³

Po založení se Arbitrážní soud skládal ze 40 rozhodců, avšak reformou z roku 1986 se jejich počet navýšil na 60 a v současné době má Arbitrážní soud 352 rozhodců z celého světa. Arbitrážní soud ve svých počátcích nabízel pouze jediný typ řízení, který přetrval dodnes, a to řádné řízení před Arbitrážním soudem, v němž náklady řízení hradil MOV.⁴ Kromě této možnosti sporného řízení nabízel Arbitrážní soud také možnosti tzv. konzultací, kdy se na Arbitrážní soud mohl obrátit kdokoliv, tedy nejen sportovní organizace a federace, ale i přímo sportovci s žádostí o poskytnutí právního názoru, který by se týkal jakékoliv otázky související se sportovně-právní problematikou.⁵

¹ KANE, Darren. Twenty years: An evaluation of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2003, roč. 4, s. 612-613

² Tamtéž

³ KANE, Darren. Twenty years: An evaluation of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2003, roč. 4, s. 612-613;

HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Praha: Auditorium s.r.o., 2007, s. 142

⁴ MOV hradil náklady řízení téměř vždy až na výjimky sporů finančních – zde mohla být po stranách sporu požadována spoluúčast na náhradě nákladů řízení

⁵ MITTEN, J. Matthew, OPIE, Hayden: “Sports law”: implications for the development of international, comparative, and national law and global dispute resolution. *CAS Bulletin*, 2012, č. 1. s. 4

První řízení před Arbitrážním soudem se uskutečnilo v roce 1986 a týkalo se sporu mezi hokejovým klubem *Niederhasli Hockey Club v. Swiss National Hockey Federation*.⁶ Do konce roku 1991 se Arbitrážní soud zabýval pouze 34 žádostmi od mezinárodních sportovních federací,⁷ národních sportovních federací, MOV a národních olympijských výborů.⁸ Postupem času se však jeho role výrazně změnila a Arbitrážní soud získal dominantní postavení nejprve v Evropě, ale postupně na celém světě. Výjimku tvoří však severoamerické profesionální sportovní soutěže, které mají vlastní arbitrážní soudy.⁹

⁶ Court of Arbitration for Sport, 1986, *Niederhasli Hockey Club v. Swiss National Hockey Federation*, CAS 86/02 (unreported)

⁷ (IFs) Nevládní organizace uznané Olympijským výborem sdružující jeden sport

⁸ NATZLE, Stephan. The Court of Arbitration for Sport, An Alternative for Dispute Resolution in U.S. Sports. *The Entertainment and Sports Lawyer*, 1992, roč. 10, č. 1, s. 1

⁹ WASSNER, M. Brien. Major League Baseball's Answer to Salary Disputes and the Strike: Final Offer Arbitration: A Negotiation Tool Facilitating Adversary Agreement. *Vanderbilt Journal of Entertainment and Technology Law*, 2003, roč. 6, č. 1, s. 6 - 8

3. Struktura Arbitrážního soudu

3.1. Arbitrážní soud

Arbitrážní soud je právnickou osobou, nadací, zřízenou podle švýcarského práva.¹⁰ Prezident Arbitrážního soudu je jmenován na čtyřleté období Mezinárodní radou pro sportovní arbitráž neboli International Council of Arbitration for Sport (dále jen „ICAS“). Prezident Arbitrážního soudu vykonává současně funkci prezidenta ICAS.¹¹

Sídlem Arbitrážního soudu je od jeho založení město Lausanne ve Švýcarsku. Arbitrážní soud má od roku 1996 dvě decentralizovaná pracoviště v Sydney, Austrálie a Denveru, USA, které bylo v prosinci roku 1999 přesunuto do New Yorku. Důvodem pro vznik takovýchto pracovišť byla kritika, že Arbitrážní soud vykonává svou činnost pouze na území Evropy a nová pracoviště měla pomoci snaze o rozšíření činnosti soudu za hranice Evropy.¹²

Obě pracoviště jsou připojena k hlavnímu sídlu soudu v Lausanne, jsou zcela plnohodnotná a organizace Arbitrážního soudu zajišťuje dostatečný počet rozhodců v blízkosti těchto pracovišť, čímž usnadňuje přístup osobám k soudu z oblasti Severní Ameriky a Oceánie.¹³

Do roku 1994 existovalo před Arbitrážním soudem pouze jedno arbitrážní řízení. S požadavkem jasného rozlišení, zda Arbitrážní soud rozhoduje arbitrážní řízení v prvním stupni nebo zda již bylo ve věci rozhodnuto jiným sportovním subjektem, vznikly reformou z roku 1994 dvě arbitrážní divize, které přetrvávají i v současné době. Jedná se o řádnou arbitrážní divizi (The Ordinary Arbitrary Division) a odvolací arbitrážní divizi (The Appeals Arbitration Division).¹⁴

Obě arbitrážní divize mají vlastní prezidenty, kteří jsou jmenováni ICAS (viz níže). Role prezidentů je v obou komorách shodná a jejich hlavní činností je provést zahajovací

¹⁰ Schweizerische Zivilgesetzbuch (ZGB) v platnosti od 10. prosince 1907, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ S9 Code of Sports-related Arbitration, ve znění k 1. lednu 2016

¹² REEB, Matthieu. The Court of Arbitration for Sport: History and Operation. *Digest of CAS Awards III 2001 - 2003*, 2004, s. xxvii - xxxiii

¹³ KANE, Darren. Twenty years: An evaluation of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2003, roč. 4, s. 619;

History of CAS [online]. tas-cas.org, [cit. 6. června 2016]. Dostupné na <<http://www.tas-cas.org/en/general-information/history-of-the-cas.html#c77>>

¹⁴ *History of CAS* [online]. tas-cas.org, [cit. 6. června 2016]. Dostupné na <<http://www.tas-cas.org/en/general-information/history-of-the-cas.html#c77>>

úkony na začátku každého arbitrážního řízení a řídit ho do doby, než bude pro řízení ustanoven rozhodce, případně rozhodčí panel.¹⁵

Činnost rozhodců a mediátorů Arbitrážního soudu je upravena v S13 – S19 Code of Sports-related Arbitration (dále jen „Kodex“). Rozhodci a mediátoři jsou jmenováni ICAS na dobu čtyř let a to i opakovaně. Celkový počet rozhodců nesmí poklesnout pod 150 a počet mediátorů pod 50.¹⁶ Při výběru rozhodců a mediátorů by měl ICAS brát v potaz nejen kontinentální zastoupení, ale také odlišné právní kultury, ze kterých dané osoby pochází.¹⁷

ICAS by měl dle S14 Kodexu vybírat rozhodce, kteří mají odpovídající právní vzdělání, jsou obecně uznáváni ve sportovním právu a/nebo v mezinárodní arbitráži, mají dobrou znalost sportu a alespoň jednoho pracovního jazyka Arbitrážního soudu (angličtina nebo francouzština). Pro mediátory jsou předpoklady pouze dva, a to dobrá znalost mediace a obecná znalost sportu. Jednotliví rozhodci nejsou přiděleni ke konkrétní komoře a mohou být tedy členy panelu řádného i odvolacího arbitrážního řízení. Panel rozhodců Arbitrážního soudu se skládá z jednoho nebo tří rozhodců.¹⁸

3.2. International Council of Arbitration for Sport

ICAS je rovněž nadací dle švýcarského soukromého práva. Účelem ICAS je usnadnit řešení sporů týkajících se sportu prostřednictvím rozhodčího řízení nebo mediace a zajistit nezávislost Arbitrážního soudu a práva jednotlivých stran. Je také odpovědný za správu a financování Arbitrážního soudu. ICAS vznikl na základě rozhodnutí MOV z roku 1993, které bylo převedeno v praxi dne 22. června 1994 jako *Agreement Relating to the Constitution of the International Council of Arbitration for Sport*, tzv. Pařížská dohoda. Tato dohoda byla podepsána MOV, letními a zimními mezinárodními olympijskými federacemi a národními olympijskými výbory.¹⁹ Významným případem, který přispěl ke vzniku ICAS byl případ *Gundel v. FEI*²⁰ z roku 1993, který je podrobně rozebrán níže v kapitole šesté Neustrannost a nezávislost Arbitrážního soudu. Založením ICAS došlo k přenesení finanční, administrativní a kontrolní činnosti z MOV na nově vzniklý ICAS, a tím k nutnosti změny zakládacího statutu

¹⁵ Např. prezident arbitrážní divize jmenuje rozhodce za stranu, která tak neučinila, ač měla, dále pokud se strany nedohodly na společném rozhodci anebo pokud se rozhodci vybráni stranami nedohodli na výběru prezidenta daného rozhodčího panelu.

¹⁶ V současné době je počet rozhodců 352 a mediátorů 57

¹⁷ S13 – S19 Code of Sports-related Arbitration, ve znění k 1. lednu 2016

¹⁸ Tamtéž, S14

¹⁹ KANE, Darren. Twenty years: An evaluation of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2003, roč. 4, s. 616

²⁰ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse, 15 March 1993, *Gundel v. FEI and CAS*, ATF 119 II 271

Arbitrážního soudu a dalších procesních pravidel. Arbitrážní soud se řídí od 22. listopadu 1994 reformovaným Kodexem.²¹

Dle platného Kodexu se ICAS skládá z 20 členů, kteří jsou zkušenými právníky. Způsob jmenování členů je následující:

- 4 členové jsou jmenováni mezinárodními sportovními federacemi,
 - o 3 členy jmenuje Association of Summer Olympic International Federations (Asociace sportovních federací pro letní olympijské hry),
 - o 1 člena jmenuje Association of International Olympic Winter Sports Federations (Asociace sportovních federací pro zimní olympijské hry),
- 4 členové jsou jmenováni Association of National Olympic Committee (Asociace národních olympijských výborů),
- 4 členové jsou jmenováni MOV,
- 4 členové jsou jmenováni dosavadními 12 členy ICAS,
- 4 členy jmenuje 16 výše jmenovaných členů ICAS, které vybírá z osobností nezávislých na subjektech vybírající předchozí členy ICAS.²²

Členové ICAS jsou jmenováni do své funkce na čtyřleté období, a to i opakovaně. Při jmenování jsou členové ICAS povinni podepsat prohlášení, dle kterého budou svou funkci vykonávat osobně, objektivně, nezávisle a v souladu s Kodexem. Jsou též vázáni mlčenlivostí dle R43 Kodexu.²³

Úplný výčet pravomocí ICAS je obsažen v článku S6 Kodexu. Mezi významnými zmiňují následující:

- přijímání či provádění změny Kodexu,
- volba prezidenta ICAS,
- volba dvou viceprezidentů ICAS, kteří mohou v případě nutnosti nahradit prezidenta ICAS,
- volba prezidenta řádné arbitrážní komory a prezidenta odvolací arbitrážní komory,
- schvalování rozpočtu Arbitrážního soudu, který je připravován kanceláří Arbitrážního soudu,
- schvalování výroční zprávy připravenou kanceláří Arbitrážního soudu,

²¹ KANE, Darren. Twenty years: An evaluation of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2003, roč. 4, s. 616;
Code of Sports-Related Arbitration (1994)

²² S4 Code of Sports-related Arbitration, ve znění k 1. lednu 2016

²³ Tamtéž, S5

- dohlíží na činnost kanceláře Arbitrážního soudu,
- jmenování rozhodců a mediátorů Arbitrážního soudu,
- a další.²⁴

ICAS zasedá vždy v případě potřeby, avšak nejméně jednou ročně. ICAS vykonává rozhodovací činnost skrze výbor (tzv. Board), složený z prezidenta a dvou viceprezidentů ICAS, prezidenta řádné arbitrážní komory Arbitrážního soudu a prezidenta odvolací arbitrážní komory Arbitrážního soudu.²⁵

Náplní práce prezidenta ICAS (jak již bylo výše zmíněno, který je i prezidentem Arbitrážního soudu) jsou především úkoly administrativní povahy, avšak nejdůležitějším úkolem je zajištění nezbytných úkonů arbitráže před ustanovením konkrétního rozhodce nebo rozhodců.²⁶

Způsob jmenování rozhodců ze strany ICAS byl předmětem kritiky v několika řízeních před Arbitrážním soudem, a to z důvodu vzájemné provázanosti s MOV, viz níže kapitola šest Nestrannost a nezávislost Arbitrážního soudu.

3.3. Kancelář Arbitrážního soudu

Kancelář Arbitrážního soudu neboli Court Office je součástí Arbitrážního soudu a je složena z generálního tajemníka (Secretary General) a jednoho nebo více advokátů/poradců (Counsel). Úkolem kanceláře Arbitrážního soudu je přiřazení arbitrážního řízení jednomu z arbitrážních panelů, zabezpečení plynulého průběhu řízení, vypočtení záloh na náklady řízení, vyčíslení celkové výše nákladů řízení²⁷ a být prostředníkem při jednání mezi arbitrážním panelem a stranami sporu.²⁸

²⁴ S6 Code of Sports-related Arbitration, ve znění k 1. lednu 2016

²⁵ BLACKSHAW, S. Ian, SIEKMANN, C. R. Robert, SOEK, Janwillem. *The Court of Arbitration for Sport 1984-2004*. The Hague, The Netherlands: T.M.C. Asser Press, 2006, s. 71

²⁶ Tamtéž

²⁷ TAYLOR, Jonathan, LEWIS, Adam. *Sport: law and practice*. London: Butterworths, 2014, s. 1039

²⁸ Veškerá komunikace soudu nebo arbitrážního panelu směřující vůči stranám probíhá skrze kancelář Arbitrážního soudu, písemné potvrzení stran o právním zastoupení se posílá kanceláři Arbitrážního soudu a další

4. Pravomoc Arbitrážního soudu

Pravomoc se obecně označuje jako rozsah záležitostí, které jsou orgány oprávněny a zároveň i povinny projednávat a rozhodovat. Pomocí pravomoci arbitrážních soudů jsou stanoveny hranice pro jejich činnost vůči jiným orgánům. Zároveň neplatí, že okruh takto vymezených záležitostí není oprávněn provádět jiný než arbitrážní soud. Je tomu právě naopak, protože obecné soudy rozhodují okruh záležitostí, který je svěřen do rozhodování také arbitrážním soudům a navíc rozhodují i záležitosti, které arbitrážní soudy rozhodovat nemohou.

Aby mohlo dojít k zahájení řízení před Arbitrážním soudem, je nutné vyřešit otázku pravomoci, bez které není arbitrážní soud oprávněn věc projednat a rozhodnout v ní. Arbitrážní soud má obecnou pravomoc rozhodovat spory vznikající přímo anebo nepřímo ze sportu. Především může rozhodovat spory, kde pravidla mezinárodních sportovních federací umožňují stranám, aby se po vzniku sporu obrátily na Arbitrážní soud, tedy smlouva o rozhodci, případně si předem strany ujednají, že v případě vzniku sporu bude Arbitrážní soud oprávněn vzniklý spor rozhodnout – rozhodčí doložka. Zde se tedy založení pravomoci neliší od pravidel jiných arbitráží. Existuje však významná výjimka z pravomoci Arbitrážního soudu, a to jsou severoamerické profesionální sportovní soutěže, jejichž spory jsou rozhodovány vlastními arbitrážními soudy.²⁹

Při posuzování pravomoci Arbitrážního soudu se uplatní princip Kompetenz – Kompetenz. Arbitrážní soud je oprávněn zhodnotit, jestli jsou strany vázány rozhodčí doložkou nebo smlouvou o rozhodci, a tedy jestli je dána pravomoc Arbitrážního soudu daný spor rozhodnout.³⁰ Toto oprávnění je vyjádřeno v § 186 odst. 1 PILA³¹ a také v bohaté judikatuře Arbitrážního soudu.³² Od novely z roku 2013 je tento princip výslovně uveden i v ustanovení R39 a R55 Kodexu. Dle principu Kompetenz – Kompetenz, je v první řadě na Arbitrážním soudu, ne na národních soudech, aby rozhodl o své pravomoci.³³

²⁹ REILLY, Louise. An Introduction to the Court of Arbitration for Sport (CAS) & the Role of National Courts in International Sports Disputes. *Journal of Dispute Resolution*, 2012, s. 67

³⁰ MAVROMATI, Despina. Arbitration clause in the contract or in the rules of the federation in disputes brought before the CAS [online]. Papers.ssrn.com, 1. září 2014 [cit. 6. října 2016]. Dostupné na <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2573612>

³¹ Švýcarský zákon o mezinárodním právu soukromém ze dne 18. prosince 1987, ve znění pozdějších předpisů

³² Court of Arbitration for Sport, 7 April 2007, *Tuti Sport Club v. Sudan Football Association*, CAS 2006/A/117, Court of Arbitration for Sport, 28 June 2006, *WADA v. Pakistan Cricket Board & Akhtar & Asif*, CAS 2006/A/1190

³³ R39, R55 Code of Sports-related Arbitration, ve znění k 1. lednu 2013

4.1. Právo arbitrážního řízení

Arbitrážní řízení vyžaduje základ v právním řádu. Takový základ je obsažen v konkrétním právním předpise upravující arbitrážní řízení, který reguluje podmínky, za kterých může řízení proběhnout a jestli konečné rozhodnutí je uznatelné a vykonatelné soudy. Z tohoto důvodu je významné sídlo arbitráže, které:

- určuje aplikovatelné právo arbitrážního řízení,
- zakládá jurisdikci soudů,
- určuje podmínky, které mohou být uplatňovány při přezkumu rozhodčího nálezu soudem.

Jako místo arbitráže Arbitrážního soudu je zvoleno vždy sídlo Arbitrážního soudu v Lausanne ve Švýcarsku. Procesní právo upravující průběh arbitráže před Arbitrážním soudem, tzv. *lex arbitri*, je právo švýcarské, které se dle zásady obsažené v ustanovení R45 Kodexu použije vždy, pokud si strany nezvolí právo jiné.³⁴ Před použitím konkrétního švýcarského právního předpisu je nutné určit, o jaký druh arbitráže se jedná, neboť švýcarské právo rozlišuje arbitráž vnitrostátní nebo mezinárodní. Pro vnitrostátní arbitrážní řízení se použijí předpisy civilního práva procesního z roku 2008 (dále jen „CPC“).³⁵ V případě mezinárodní arbitráže se uplatní kapitola 12 švýcarského mezinárodního práva soukromého (dále jen „PILA“),³⁶ jenž má tři hlavní důsledky:

- arbitrážní řízení se řídí dle kapitoly 12 PILA v případě, že alespoň jedna ze stran není rezidentem ve Švýcarsku,
- je založena pravomoc švýcarských soudů,
- rozhodnutí vydané v arbitrážním řízení je považováno za vydané ve Švýcarsku, což je významné pro uznávání cizích rozhodčích nálezů dle Newyorské úmluvy z roku 1958.³⁷

Převážná většina řízení před Arbitrážním soudem má povahu mezinárodní arbitráže řídicí se předpisy PILA, avšak může nastat situace, kdy arbitrážní řízení před Arbitrážním soudem bude považováno za vnitrostátní a bude se řídit předpisy CPC.³⁸ Ustanovení PILA se

³⁴ Dle ustanovení R45 Kodexu se švýcarské právo použije vždy, pokud si nezvolí právo jiné

³⁵ Švýcarský zákon o civilním právu procesním ze dne 19. prosince 2008, ve znění pozdějších předpisů

³⁶ TAYLOR, Jonathan, LEWIS, Adam. *Sport: law and practice*. London: Butterworths, 2014, s. 1046 - 1047;

Švýcarský zákon o mezinárodním právu soukromém ze dne 18. prosince 1987, ve znění pozdějších předpisů

³⁷ HAMERNÍK, Pavel. „*Sportovní právo s mezinárodním prvkem*“, Praha: Auditorium, 2007, s. 78 - 81

³⁸ CPC – Švýcarský zákon o civilním právu procesním ze dne 19. prosince 2008, ve znění pozdějších předpisů

uplatní v případě, že alespoň jedna ze stran nemá obvyklé bydliště³⁹ nebo trvalý pobyt⁴⁰ ve Švýcarsku a dále v případě, že si strany výslovně ujednají aplikaci ustanovení PILA, tzv. *opt-in* pravidlo. Jako výslovné ujednání *opt-in* se nepovažuje odkaz stran na předpisy federace, která odkazuje na předpis PILA. V ostatních případech se budou aplikovat ustanovení předpisu CPC, tedy v případě, že strany sporu mají ve Švýcarsku trvalý pobyt nebo obvyklé bydliště anebo strany sporu výslovně vyloučí aplikaci předpisu PILA, tzv. *opt-out*.⁴¹

Dalším důležitým důsledkem, že místem arbitráže je zvoleno vždy sídlo Arbitrážního soudu v Lausanne ve Švýcarsku je, že rozhodnutí Arbitrážního soudu podléhají přezkumu pouze ze strany Švýcarského federálního tribunálu. Případ, který se týkal sporu o místo arbitráže, a tedy i pravomoci přezkoumat rozhodnutí Arbitrážního soudu, byl případ *Raguz v. Sullivan*.⁴²

Angela Raguz a Rebeca Sullivan byly australské judistky, zápasící ve váhové kategorii do 52 kg. Angela Raguz byla vybrána rozhodnutím Judo Federation of Australia (dále jen „JFA“), aby reprezentovala Austrálii na Olympijských hrách v Sydney v roce 2000. Mezi judistkami vznikl spor o to, která z nich lépe splnila nominační kritéria pro reprezentaci na uvedených Olympijských hrách k poslednímu dni kvalifikace. Rebeca Sullivan se odvolala proti nominačnímu rozhodnutí k tribunálu JFA, ve kterém namítala, že JFA nesprávně aplikovala výběrová kritéria pro olympijské hry, a tedy judistka Raguz by neměla být nominována. Tribunál JFA však rozhodl ve prospěch Raguz a potvrdil její nominaci. Sullivan následně podala odvolání proti rozhodnutí JFA k Arbitrážnímu soudu skrze decentralizované pracoviště v Sydney, ve kterém bylo zvoleno jako rozhodné právo Nového Jižního Walesu. Sullivan s odvoláním k Arbitrážnímu soudu uspěla a Arbitrážní soud zrušil rozhodnutí JFA z důvodu chybné aplikace nominačních kritérií a nařídil nominaci Sullivan pro olympijské hry.⁴³ Nespokojená Raguz se rozhodla podat odvolání proti rozhodnutí Arbitrážního soudu k New South Wales Court of Appeal.

Pro odvolací soud bylo klíčové posoudit, zda má dle australského Commercial Arbitration Act 1984 (dále jen „CAA“) pravomoc rozhodnout předmětný spor a zda je

³⁹ V anglickém znění „domicil“

⁴⁰ V anglickém znění „habitual resident“

⁴¹ TAYLOR, Jonathan, LEWIS, Adam. *Sport: law and practice*. London: Butterworths, 2014, s. 1047 - 1048

⁴² New South Wales' Court of Appeal, 2000, *Raguz v. Sullivan, NSWCA 290*

⁴³ ROWLAND, James. *Might a Swiss Court tell WADA it was wrong to go straight to CAS?* [online]. sociallitigator.com, 23. června 2015 [cit. 10. září 2016]. Dostupné na <<https://sociallitigator.com/2015/06/23/might-a-swiss-court-tell-wada-it-was-wrong-to-go-straight-to-cas/>>

arbitrážní řízení před Arbitrážním soudem považováno dle CAA za arbitrážní řízení vnitrostátní.⁴⁴

Odvolací soud shledal, že uzavřená smlouva o arbitráži podepsaná stranami nezakládá vnitrostátní arbitráž dle CAA, ale mezinárodní arbitráž, na kterou se nevztahuje pravomoc australských soudů. I když fyzický průběh arbitráže proběhl v Sydney, všichni rozhodci Arbitrážního soudu byli Australané, právně bylo místo arbitráže výslovně určeno v Lausanne ve Švýcarsku, jakožto sídlo Arbitrážního soudu. Australský odvolací soud tak rozeznal zásadní rozdíl mezi tím, kde je sídlo (místo) arbitráže a kde probíhá samotné řízení (jednání, konzultace a jiné).⁴⁵ Z tohoto důvodu neshledal odvolací soud pravomoc odvolání Raguz meritorně rozhodnout, neboť rozhodnutí Arbitrážního soudu může být podrobena přezkumu pouze dle švýcarského práva.⁴⁶

Výše uvedené rozlišování mezi místem průběhu arbitráže a jeho sídlem hodnotím jako velmi významné pro přezkum rozhodnutí Arbitrážního soudu. Jednotným sídlem arbitráže je dosaženo, že přezkum rozhodnutí provádí vždy stejný soud, což zabezpečuje určitou konzistentnost jeho rozhodování, a to i za předpokladu, že rozhodnutí švýcarských soudů nemají precedenční charakter. S konzistentností rozhodování závisí i právní jistota účastníků řízení, která je dle mého velmi posílena.

4.2. Rozhodčí doložka

Pravomoc Arbitrážního soudu lze založit stejně jako jakoukoliv jinou pravomoc arbitrážního soudu, a to na základě rozhodčí smlouvy. Rozhodčí smlouvu lze uzavřít po vzniku sporu mezi stranami, ta se nazývá smlouva o rozhodci nebo pro spory případně vzniklé v budoucnu jako rozhodčí doložka.⁴⁷ Je-li dána arbitrabilita sporu, smlouva o rozhodci nebývá problematická, neboť strany se dobrovolně po vzniku sporu dohodly na pravomoci arbitrážního soudu.

V případě rozhodčí doložky však vznikají spory o její platnost (spor o vyjádření souhlasu s rozhodčí doložkou, způsob odkázání na rozhodčí doložku aj.), okruh osob, na které se vztahuje atd. Platnost rozhodčí doložky se posuzuje nezávisle na platnosti smlouvy, ve které je obsažena. Toto obecně uznávané pravidlo je výslovně obsaženo v § 178 odst. 3 PILA.

⁴⁴ ROWLAND, James. *Might a Swiss Court tell WADA it was wrong to go straight to CAS?* [online]. sociallitigator.com, 23. června 2015 [cit. 10. září 2016]. Dostupné na < <https://sociallitigator.com/2015/06/23/might-a-swiss-court-tell-wada-it-was-wrong-to-go-straight-to-cas/> >

⁴⁵ TAYLOR, Jonathan, LEWIS, Adam. *Sport: law and practice*. London: Butterworths, 2014, s. 280 - 281

⁴⁶ GARDINER, Simon a kol. *Sports Law*, Third edition, London: Cavendish, 2006, s. 239

⁴⁷ § 2 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů

Platnost rozhodčí doložky byla předmětem mnohých rozhodnutí Arbitrážního soudu i Švýcarského Federálního Tribunálu (dále jen „ŠFT“).

Rozhodčí doložka a souhlas s ní lze vyjádřit různými způsoby, které však mohou mít vliv na její platnost. Základním požadavkem rozhodčího řízení před Arbitrážním soudem je smlouva⁴⁸ stran, ve které vyjadřují svoji vůli řešit případný spor formou arbitrážního řízení. Ve světě sporu si federace a jiné sportovní subjekty stanovují ve statutech, že jakýkoliv spor bude řešen v arbitrážním řízení (existence nabídky) a sportovec přijímá takovou nabídku podpisem příslušného prohlášení před soutěží (akceptace). Stejně lze nahlížet na rozhodčí doložku obsaženou ve stanovách federace, které je sportovec členem. Rozhodčí doložka ve stanovách je „*point de départ à une procédure d'arbitrage*“,⁴⁹ protože ji lze interpretovat jako jednostrannou nabídku sportovní organizace řešit spory v arbitrážním řízení a za přijetí této nabídky lze považovat členství osoby v dané federaci.⁵⁰

4.2.1. Tacitní souhlas

V případě chybějící rozhodčí doložky nelze, z pouhého členství navrhovatele ve sportovní organizaci, usuzovat uzavření bilaterální smlouvy splňující požadavky článku R47 Kodexu, který stanovuje podmínky odvolání k Arbitrážnímu soudu proti rozhodnutí sportovní organizace.⁵¹

Na druhou stranu platí, že pokud není vyjádřen nesouhlas se statutem nebo předpisy sportovní organizace, tedy k „nabídce arbitrážního řízení“, může být mlčení považováno jako souhlas s pravomocí Arbitrážního soudu spor rozhodnout.⁵² Jako tacitní souhlas s rozhodčí doložkou může být dokonce považováno nevznesení námitky nedostatku pravomoci Arbitrážního soudu. K tomuto závěru dospěl Arbitrážní soud v případě *WADA v. NSAM & Cheab & Ng & Masitah*.⁵³

Případ se týkal Světové antidopingové agentury (dále jen „WADA“) a Národní střelecké asociace Malajsie (National Shooting Association of Malaysia, dále jen „NSAM“). Během řízení mezi Arbitrážním soudem a NSAM mnohokrát proběhla korespondence a komunikace, ale NSAM nikdy nevznesla námitku nedostatku pravomoci ani žádný jiný návrh, ze kterého by bylo patrné, že s pravomocí Arbitrážního soudu nesouhlasí. Na základě

⁴⁸ Existence oferty řešit spor formou arbitrážního řízení a také její akceptace

⁴⁹ „Výchozím bodem pro rozhodčí řízení“

⁵⁰ Court of Arbitration for Sport, 9 September 2010, *Telecom Egypt Club v. EFA*, CAS 2009/A/1910

⁵¹ Court of Arbitration for Sport, April 2004, *S. Whyte v. Bahamas Football Association & New Providence Football League*, CAS 2003/A/52926

⁵² Court of Arbitration for Sport, 28 June 2006, *WADA v. Pakistan Cricket Board & Akhtar & Asif*, CAS 2006/A/1190

⁵³ Court of Arbitration for Sport, 31 March 2008, *WADA v. NSAM & Cheab & Ng & Masitah*, CAS 2007/A/1395

tohoto jednání dospěl Arbitrážní soud k názoru, že korespondenci a komunikaci NSAM lze považovat jako reakci na žalobu WADA, ve které nevznesla námitku nedostatku pravomoci Arbitrážního soudu. NSAM namítala, že během celého řízení nedodala dokumenty potřebné pro řízení, čímž vyjádřila nesouhlas s pravomocí Arbitrážního soudu. Arbitrážní soud však argumentaci NSAM nepřijal a vyslovil názor, že nedodání dokumentů bylo z důvodu jejich nákladnosti, než z důvodu nesouhlasu s pravomocí Arbitrážního soudu.⁵⁴

4.2.2. Odkaz na rozhodčí doložku

Platnost rozhodčí doložky zakládající pravomoc Arbitrážního soudu, na kterou je pouze odkazováno, byla předmětem zkoumání ze strany Arbitrážního soudu i ŠFT. ŠFT judikoval, že pokud rozhodčí doložka není součástí smlouvy, která na ni odkazuje, je nezbytné, aby byla smlouva podepsána oběma stranami, a rozhodčí doložka musí být v písemné formě.⁵⁵ Nelze tedy výše uvedeným způsobem založit pravomoc Arbitrážního soudu s odkazem na rozhodčí doložku, která je uvedena například pouze na webových stránkách federace.⁵⁶

Pokud strany ve smlouvě odkazují pomocí generálního odkazu na statut a všechny další předpisy federace, které obsahují i rozhodčí doložku zakládající pravomoc Arbitrážního soudu, lze takový generální odkaz považovat za platný v případě, že o založení pravomoci Arbitrážního soudu druhá strana při podpisu smlouvy věděla.⁵⁷

4.2.3. Rozhodčí doložka při registraci do soutěže

Z roku 2009 pochází rozhodnutí 4A_358/2009 ŠFT, které se týká platnosti rozhodčí doložky zakládající pravomoc Arbitrážního soudu, obsažené v přihlašovacím formuláři sportovce do soutěže. Případ se týkal německého hokejového hráče Florian Busche, který vždy před účastí na hokejových turnajích souhlasil s pravomocí Arbitrážního soudu k řešení sporů týkající se hokeje v daném konkrétním turnaji. Stejně tomu bylo i před účastí na mistrovství světa v hokeji, avšak WADA na základě takto uděleného souhlasu dovodila závěr, že Florian Busch vyjádřil souhlas s pravomocí Arbitrážního soudu i pro spory (přítomnost zakázaných látek v těle), které se přímo netýkaly sportovní události, pro kterou rozhodčí doložku podepsal. ŠFT zrušil rozhodnutí Arbitrážního soudu a rozhodl, že sportovec nemůže

⁵⁴ Court of Arbitration for Sport, 31 March 2008, *WADA v. NSAM & Cheab & Ng & Masitab*, CAS 2007/A/1395

⁵⁵ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 7 February 2001, *S. Roberts v. FIBA*, 4P_230/2000

⁵⁶ Court of Arbitration for Sport, 23 January 2013, *Croatian Golf Federation v. Croatian Olympic Committee*, CAS 2012/A/2813

⁵⁷ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 7 February 2001, *S. Roberts v. FIBA*, 4P_230/2000

předpokládat, že svým podpisem na přihlašovacím formuláři, za účelem účasti na určité události, automaticky souhlasí s pravomocí Arbitrážního soudu pro všechny ostatní spory bez napojení na konkrétní sportovní událost.⁵⁸

4.2.4. Závaznost pro třetí osoby

Smlouva obsahující rozhodčí doložku, jenž je závazkovým vztahem, v zásadě působí pouze *inter partes*. Avšak za určitých okolností může zavazovat i třetí osoby, které nejsou smluvními stranami. Dle judikatury ŠFT je rozhodčí doložka závazná pro třetí osobu v těchto případech:

- převzetí závazku ze smlouvy nebo převzetí smlouvy,⁵⁹
- přistoupení k závazku ze smlouvy nebo přistoupení ke smlouvě,⁶⁰
- pokud třetí osoba dobrovolně plní ze smlouvy, konkludentně souhlasí s rozhodčí doložkou,⁶¹
- uzavřené smlouvy ve prospěch třetí osoby, kdy tato osoba může využít rozhodčí doložku při vymáhání své pohledávky vůči dlužníkovi.⁶²

Zajímavým rozhodnutím ŠFT týkající se rozhodčí doložky a okruhu osob, které se jí mohou dovolávat je rozhodnutí 4A_627/2011 z 8. března 2012.⁶³ V roce 2008 podepsala Mezinárodní hokejová federace (International Ice Hockey Federation, dále jen „IIHF“) smlouvu se Švýcarskou mezinárodní hokejovou federací (Swiss International Hockey Federation, dále jen „SIHF“) a Švýcarskou národní hokejovou ligou (Swiss National Hockey League GmbH, dále jen „NL-GmbH“) o účasti švýcarských hokejových klubů v Hokejové lize mistrů (Champions Hockey League, dále jen „CHL“). Součástí CHL-smlouvy, v případě sporu mezi stranami, byla rozhodčí doložka zakládající pravomoc Arbitrážního soudu a závazek IIHF k finančnímu příspěvku v celkové výši 10.000.000 EUR pro zúčastněné hokejové kluby. Hokejový klub SCB Ice Hockey AG požádal o registraci v CHL u IIHF. Registrace byla provedena prostřednictvím SIHF a NL-GmbH a obsahovala ustanovení, že výběr týmu bude proveden dle CHL-smlouvy uzavřené mezi IIHF na straně jedné a SIHF a NL-GmbH na straně druhé. Hokejový klub SCB Ice Hockey AG splnil požadavky CHL-smlouvy pro účast v CHL v ročnících 2009/2010 a 2010/2011.⁶⁴

⁵⁸ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 6 November 2009, *A. v. WADA*, 4A_358/2009

⁵⁹ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 19 August 2008, 4A_128/2008 and Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 16 October 2003, 4P_115/2003

⁶⁰ Tamtéž

⁶¹ Tamtéž

⁶² Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 19 April 2011, 4A_44/2011

⁶³ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 8 March 2003, 4A_627/2011

⁶⁴ Tamtéž

Hlavní sponzor CHL, z důvodu finanční krize, nebyl schopen vyplatit dohodnutý finanční příspěvek, následně s ním IIHF rozvázala smlouvu a v důsledku nenalezení nového sponzora byla nucena zrušit ročník 2009/2010 CHL. SCB Ice Hockey AG se cítil být poškozen, a na základě rozhodčí doložky uvedené ve CHL-smlouvě, inicioval řízení před Arbitrážním soudem, ve kterém požadoval po IIHF zaplacení částky ve výši 53.800 EUR jako náhradu škody a ušlý zisk za zrušený ročník soutěže. IIHF v řízení namítala nedostatek pravomoci Arbitrážního soudu spor rozhodnout, ale panel Arbitrážního soudu složený z rozhodců Jean-Philippe Rochat, Michele Bernasconi a předsedy Ulricha Haase rozhodl částečným rozsudkem, že pravomoc Arbitrážního soudu je dána, k čemuž dospěl na základě článku 10 CHL-smlouvy.⁶⁵ Ten definuje, které kluby mají nárok na účast v CHL na základě výkonu v národních soutěžích. Arbitrážní soud pro rozhodnutí využil výše uvedené judikatury ŠFT týkající se závaznosti rozhodčí doložky pro třetí osoby, jež nejsou stranou smlouvy, která doložku obsahuje.

Arbitrážní soud při hodnocení případu shledal, že byla mezi stranami uzavřena smlouva ve prospěch třetí osoby, a to na základě zhodnocení článku 10 CHL-smlouvy, který obsahuje nezávislá práva třetí osoby, čímž vzniká smlouva ve prospěch třetí osoby (SCB Ice Hockey AG). To znamená, že rozhodčí doložka obsažená v CHL-smlouvě je rovněž uplatnitelná SCB Ice Hockey AG.⁶⁶

Proti tomuto rozhodnutí se IIHF odvolala k ŠFT s návrhem na zrušení rozhodnutí Arbitrážního soudu. ŠFT rozhodl, že Arbitrážní soud nesprávně posoudil CHL-smlouvu jako smlouvu ve prospěch třetí osoby, protože hokejový klub se registroval prostřednictvím SIHF a NL-GmbH a žádná nezávislá přímá práva mu nevznikla. Dále ŠFT uvedl, že pokud ze smlouvy nelze zjistit, zda strany měly úmysl zavázat se ve prospěch třetí osoby, nemůže být takto smlouva vykládána. Na základě výše uvedených skutečností ŠFT dospěl k závěru, že pravomoc Arbitrážního soudu nebyla dána a předmětné rozhodnutí zrušil.⁶⁷

Rozhodnutí je důležité zejména proto, že ŠFT rozvádí a dále konkretizuje svou judikaturu týkající se závaznosti rozhodčích doložek pro třetí osoby. Soud jednoznačně

⁶⁵ Art. 10 of the CHL-Agreement (“Entries for the Competition3”) contains the following provisions:
"10.1 European IIHF member national association / leagues shall enter a certain number of clubs for this competition (...).

10.3 (...) For the first season, national associations / leagues shall be represented on the following basis: (...)
c) Switzerland (...): One representative being the top league national champion (...).

10.4 Clubs must be entered by the National Association / League by means of the official entry form (...).⁴"

⁶⁶ WEBSTER, H. Thomas, BUHLER, W. Michael. *Handbook of ICC Arbitration: Commentary, Precedents, Materials*. Third edition, London: Sweet & Maxwell / Thomson Reuters, 2014, s. 132;

<http://www.swissarbitrationdecisions.com/tas-award-annulled-for-lack-of-jurisdiction-third-party-without->

⁶⁷ Tamtéž

rozhodl, že třetí osoby, které nejsou stranou smlouvy a kterým ze smlouvy jednoznačně nevyplývají přímá práva, nemohou využít rozhodčí doložky ve smlouvě obsažené a potvrzuje dříve stanovené výjimky závaznosti pro třetí osoby.

Z rozhodovací činnosti ŠFT i Arbitrážní soudu existuje pečlivě zpracovaná judikatura zabývající se posuzováním pravomoci Arbitrážního soudu na základě rozhodčí doložky. Z judikatury vyplývá, že soudy přistupují poměrně volně k platnosti rozhodčích doložek a často rozhodují ve prospěch její platnosti. Na druhou stranu je zřejmé, že především ŠFT nehodlá tolerovat rozhodčí doložky, které jsou pro sportovce neočekávatelné, psané nečitelným písmem a které nesplňují minimální požadavky soudem stanovené.

4.3. Omezení pravomoci

V kontextu sportovního práva může být problematické určení pravomoci u rozhodnutí sportovních rozhodčích plynoucích ze hry. Historicky tato rozhodnutí nemohla být přezkoumána soudy, neboť by docházelo k neúměrným zásahům a přerušování hry nebo závodu a možnost chybného rozhodnutí byla považována jako součást hry. Tento náhled se však vyvinul a dnes jsou „pravidla hry“⁶⁸ soudem přezkoumatelná, na což navazuje doktrína sebeomezení pravomoci soudů⁶⁹ nezasahovat do rozhodnutí rozhodčích plynoucích ze hry (tedy až na výjimky podvodu, korupce nebo jasného nadržování), a tím zajistit autonomii sportovních rozhodčích a zabránit nejistotě v konečnosti sportovních výsledků.

4.3.1. Mendy v. AIBA

Prvním příkladem, který se týká doktríny nezasahování do rozhodnutí rozhodčích, je případ *Mendy v. AIBA*.⁷⁰ Ad hoc divize Arbitrážního soudu zamítla odvolání boxera Mendy, který byl diskvalifikován za úder pod pás během olympijského zápasu v Atlantě. Arbitrážní soud v případě Mendy odůvodnil své rozhodnutí tím, že se jedná o pouhé aplikování sportovně-technických pravidel, za která je odpovědná daná mezinárodní sportovní federace, v tomto případě Mezinárodní boxerská federace amatérů (Association Internationale de Boxe Amateur), a že během zápasu se rozhodčí v ringu nebo rozhodčí okolo ringu nacházeli v lepší pozici k posouzení daného zákroku než rozhodující panel.⁷¹

⁶⁸ V anglickém znění „rules of the game“

⁶⁹ BELLOF, J. Michael, KERR, Tim, DEMETRIOU Marie. *Sports Law*. Oxford – Portland Oregon, Hart Publishing, 1999, s. 217

⁷⁰ Court of Arbitration for Sport, 1996, *Mendy v. Association Internationale de Boxe Amateur (AIBA)*, CAS 1996/H/OG Atlanta 1996/006

⁷¹ JAMES, Mark. *Sports Law*. Palgrave, second edition, 2013, s. 53

4.3.2. Segura v. International Amateur Athletic Federation

Ke stejnému závěru jako v případě Mendy dospěl Arbitrážní soud během Olympijských her v Sydney v případě *Segura v. International Amateur Athletic Federation*⁷² (dále jen „IAAF“). Mexický sportovec Bernardo Segura byl diskvalifikován po dokončení 20 km závodu v chůzi, ve kterém zvítězil. 15 minut po dokončení závodu bylo Segurovi rozhodčími sděleno, že porušil předpisy IAAF týkající se způsobu chůze. Arbitrážní soud opět rozhodl, že nemá pravomoc posuzovat čistě technická rozhodnutí rozhodčích během závodu, a tím potvrdil doktrínu sebeomezení.⁷³

Segura namítal, že mu dle předpisů IAAF měla být diskvalifikace sdělena bezprostředně po porušení pravidel a ne až 15 minut po dokončení závodu. Arbitrážní soud uzavřel, že i v případě výslovného základu obsaženého v předpisech IAAF umožňující zpochybnění rozhodnutí v situaci, kdy nedošlo k bezprostřednímu vyrozumění Segura o porušení pravidel, nelze Segurovi vyhovět, neboť by musel existovat dostatečný základ způsobily změnit rozhodnutí o diskvalifikaci, který v tomto případě nebyl.⁷⁴

Doktrínu nezasahování do sportovních rozhodnutí Arbitrážní soud potvrdil i během Letních olympijských her v Riu 2016. Ad hoc tribunál Arbitrážního soudu rozhodoval žalobu vzpěrače Behdada Salimi a žalobu plavkyně Aurélie Mülle, týkající se výkladu pravidel hry, ale obě byly zamítnuty s odkazem na zmiňovanou doktrínu nezasahování do sportovních rozhodnutí.⁷⁵

4.3.3. Neykova v. International Rowing Federation (FISA) and International Olympic Committee

Zajímavým případem, který se týká nezasahování Arbitrážního soudu do rozhodnutí sportovních rozhodčích, byl případ *Neykova v. International Rowing Federation (FISA) and International Olympic Committee*,⁷⁶ který vznikl rovněž na Olympijských hrách v Sydney.

⁷² Court of Arbitration for Sport, *Segura v. International Amateur Athletic Federation (IAAF) CAS OG Sydney 2000/013*, Digest, roč. 2, s. 680

⁷³ Court of Arbitration for Sport, *Segura v. International Amateur Athletic Federation (IAAF) CAS OG Sydney 2000/013*, Digest, roč. 2, s. 680;

NAFZIGER, A. R. James, ROSS, F. Stephen. *Handbook on International Sports Law*. Edward Elgar Publishing, 2011, s. 217

⁷⁴ KANE, Darren. Twenty years: An evaluation of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2003, roč. 4, s. 631

⁷⁵ KOŘÍNKOVÁ, Markéta. Ohlédnutí za rozhodovací činností Arbitrážního soudu pro sport při OH v Riu [online]. Epravo.cz, 7. říjen 2016 [cit. 7. října 2016]. Dostupné na <http://www.epravo.cz/top/clanky/ohlédnutí-za-rozhodovací-cinností-arbitražního-soudu-pro-sport-při-oh-v-riu-103069.html?utm_medium=email&utm_source=newsletter&utm_campaign=novinky-epravo-cz-7-10-2016>

⁷⁶ Court of Arbitration for Sport, 2000, *Neykova v. International Rowing Federation (FISA) and International Olympic Committee, CAS OG Sydney 2000*

Bulharská veslařka Rumyana Dimitriva Neykova skončila v závodě druhá na základě rozboru cílové fotografie. V řízení před Arbitrážním soudem Neykova napadala správnost cílové fotografie a chybné měřicí zařízení použité při závodě. Arbitrážní soud poznamenal, že tento případ je odlišný od formální aplikace technických norem, které není oprávněn přezkoumávat, a tedy je dána pravomoc soudu spor rozhodnout. Oproti předchozím případům *Mendy* nebo *Segury*, shledal Arbitrážní soud rozdíl v tom, že v případě Neykovové byla rozporována správnost rozhodnutí vydaného na základě tvrzené nesprávnosti technických zařízení a nejednalo se o formální aplikaci sportovních předpisů. Soud však stížnost Neykovové zamítl, neboť sportovkyně nepředložila důkazy prokazující, že měřicí zařízení nebylo v pořádku.⁷⁷

Přístup Arbitrážního soudu k nezasahování do rozhodnutí rozhodčích, která se týkají aplikace výhradně předpisů technické povahy, je dle mého úsudku krokem rozumným a správným. Je zřejmé, že pochybení rozhodčích ovlivňují výsledky sportovních soutěží, někdy dokonce významně, ale domnívám se, že systém, který by směřoval k odstranění veškerých pochybení rozhodčích, by negativně ovlivnil vnímání sportu jako takového. Docházelo by k situacím, kdy by vítězové sportovních soutěží byli známi s odstupem až několika měsíců, případně let. Samozřejmě v případech, kdy k pochybení došlo úmyslně, podvodem, korupcí nebo jasným nadržováním, se omezení pravomoci na Arbitrážní soud nevztahuje, čímž se snaží dospět k určitému kompromisu při nezasahování do rozhodnutí rozhodčích. Sport si nadále udržuje určitou specifickou a nebylo by jistě vhodné, aby konečnost výsledku každého závodu nebo jiné sportovní aktivity byla podrobována, samozřejmě až na výjimky, přezkumu Arbitrážního soudu nebo jiného subjektu.

⁷⁷ KANE, Darren. Twenty years: An evaluation of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2003, roč. 4, s. 631;
SIEKMANN, C. R. Robert, SOEK, Janwillem. *Lex Sportiva: What is Sports Law?*, T.M.C. Asser Press, 2012, s. 129

5. Základní zásady a principy řízení

V následující kapitole jsou rozebrány nejen základní zásady a principy arbitrážního řízení, ale také zvláštní zásady a principy, které jsou vlastní pouze sportovnímu právu. Jedná se o ideje, na jejichž základech je arbitrážní řízení vystavěno a jenž jsou prostředkem k dosažení cíle arbitrážního řízení, tedy vydání spravedlivého rozhodnutí. Zásady a principy se uplatňují v celém arbitrážním řízení, avšak ne vždy v celém svém rozsahu a ne v každé jeho části.

Některé ze zásad a principů jsou obsaženy v Kodexu, některé pochází z judikaturní činnosti Arbitrážního soudu. Arbitrážní soud v rozhodnutí *COC & Kibunde v IOC* dospěl k závaznosti obecných principů právních v arbitrážním řízení, avšak obecnými principy právními se v této práci nevěnuji. Je to z důvodu jejich univerzálního použití a jejich zpracování by vydalo na samostatnou odbornou práci.

Základní zásady a principy arbitrážního řízení vedou k popularizaci mimosoudních řešení sporů před soudní cestou. Důvodů, pro které se Arbitrážní soud stal tzv. nejvyšším soudem pro sport a převedl sportovní spory z rozhodovací činnosti soudů do arbitrážního řízení, je několik. Jedná se o důvody, které se týkají obecně výhod arbitrážního řízení, ale také samotných specifik Arbitrážního soudu, kterými jsou rychlost a hospodárnost řízení, odbornost rozhodců, flexibilita a autonomie stran řízení a omezené důvody přezkumu rozhodnutí Arbitrážního soudu, které se vážou na konečnost jeho rozhodnutí.

Ze zvláštních zásad a principů, které jsou typické jen pro sportovní právo a které Arbitrážní soud aplikuje, to jsou procesní spravedlnost/férovost, právo soutěžit, autonomie sportovních rozhodnutí. Uvedené zásady a principy rozebírám v této kapitole, vyjma zásady autonomie sportovních rozhodnutí, které jsem zařadil ke kapitole čtvrté Pravomoc Arbitrážního soudu, a to z důvodu provázanosti s touto kapitolou.

5.1. Rychlost

Rychlost řízení je pro sportovce, kteří se obrací na Arbitrážní soud, nejvýznamnějším atributem. „*Spravedlnost, která přijde pozdě, jako by nepřišla*“ toto rčení ve sportovním odvětví platí více než jinde. Sportovní kariéra sportovců trvá mnohdy jen několik let a například situace, kdy je sportovci za porušení pravidel o dopingu udělen trest ve formě zákazu startů po určité období nebo jsou anulovány jeho dosažené výsledky, případně odebrány medaile, může mít pro danou osobu nedozírné následky, a to po stránce sportovní, ekonomické a osobní. Proto je velmi důležité pro osoby, které se obrací na národní soudy nebo arbitrážní soudy s požadavkem přezkumu rozhodnutí, aby tento přezkum proběhl pokud možno co nejrychleji

(samozřejmě s ohledem na kvalitu řízení) a aby bylo případné chybné rozhodnutí co nejdříve zrušeno nebo napraveno.

V tomto ohledu jsou národní soudy neflexibilní a řízení zde trvá až několik let. Je to dáno zejména vytížeností soudů, úpravou procesních pravidel a formálností řízení.⁷⁸ Naproti tomu se Arbitrážní soud procesními ustanoveními, zejména pak úpravou lhůt pro vedení řízení, snaží zabezpečit, že bude rozhodnutí dosaženo rychleji než u národních soudů, a to zpravidla v době od 6 do 12 měsíců, v případě odvolacího řízení musí být rozhodnutí vydáno do 3 měsíců od podání odvolání.

Lhůty upravující odvolací řízení před Arbitrážním soudem, jsou obsaženy v ustanoveních R49 – R55 Kodexu. V odvolacím arbitrážním řízení, jež je jedním z typů řízení vykonávaným Arbitrážním soudem,⁷⁹ se rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí sportovních organizací, federací a jiných sportovních subjektů. V řízení je kladen důraz na jeho rychlost, což je zřejmé i z úpravy relativně krátkých lhůt pro podání odvolání a vedení řízení. Lhůta pro podání odvolání k Arbitrážnímu soudu je 21 dní, pokud však není stanoveno v statutech sportovních organizací, federací a jiných sportovních subjektů jinak a pokud jinak nestanoví rozhodčí doložka uzavřená mezi stranami.⁸⁰ Ode dne podání odvolání má odvolatel 10 dní k zaslání stručné sumarizace faktů případu, včetně jeho právního posouzení a návrhů důkazů. Odvolatel musí v uvedené lhůtě uvést jména navrhovaných svědků a znalců a předpokládaný obsah jejich svědectví.⁸¹ Žalovaná strana má ode dne doručení odvolání 20 dní na přípravu, vypracování žalobní odpovědi, uvedení případných důvodů zakládající nedostatek pravomoci Arbitrážního soudu a musí rovněž v této lhůtě navrhnout důkazy, svědky, znalce a předpokládaný obsah jejich výpovědí. Neposkytnutí dokumentů žalovanou stranou v uvedené lhůtě nebrání provedení řízení a vydání rozhodnutí.⁸²

Strany mohou využít procedury zrychleného řízení,⁸³ které umožňuje projednání věci během několika dnů nebo týdnů. Velmi známým případem týkající se zrychleného řízení a rychlosti s jakou může Arbitrážní soud fungovat je případ *Napoleon v. FINA*.⁸⁴

Australský plavec Ryan Napoleon byl 20. srpna 2010 potrestán tříměsíčním zákazem startování na plaveckých soutěžích za porušení anti-dopingových pravidel. 2. září 2010 podal Napoleon odvolání k Arbitrážnímu soudu s žádostí o urychlené projednání případu

⁷⁸ Příkladem může být délka lhůt, úprava doručování, doba od podání návrhu na zahájení řízení do hlavního líčení, atd.

⁷⁹ Arbitrážní soud kromě odvolacího arbitrážního řízení vykonává řádné arbitrážní řízení, mediaci a řízení před Ad hoc divizemi.

⁸⁰ R49 Code of Sports-related Arbitration, ve znění k 1. lednu 2016

⁸¹ Tamtéž, R51

⁸² Tamtéž, R55

⁸³ Tamtéž, R52

⁸⁴ Court of Arbitration for Sport, 13 September 2010, *Napoleon v. FINA*, CAS 2010/A/2216

s odůvodněním, že by rád startoval na Hrách Commonwealthu v Novém Dillí dne 3. října 2010. Mezinárodní plavecká federace (Fédération Internationale de Natation, dále jen „FINA“) souhlasila se zrychleným řízením a 9. září 2010 odeslala své stanovisko, návrhy a důkazy. Tříčlenný panel nařídil jednání na 10. září 2010, které se uskutečnilo pomocí videokonference. Ryan Napoleon se videokonference účastnil ze Sydney, zástupce FINA z Lausanne, předseda rozhodčího panelu z Londýna, druhý rozhodce byl přítomen v Lausanne a třetí rozhodce v Sydney. Panel vynesl své rozhodnutí dne 13. září 2010, tedy 11 dní po podání odvolání k Arbitrážnímu soudu. Pro úplnost dodávám, že Ryan Napoleon v odvolání částečně uspěl a bylo mu umožněno startovat na Hrách Commonwealthu, kde získal stříbrnou medaili v závodě na 400 m volným stylem.⁸⁵

Z výše uvedeného je zřejmé, že nastavení lhůt upravující odvolací řízení vede k vydání rozhodnutí v poměrně krátké době, v případě Ad hoc divizí dokonce do 24 hodin. Je však potřeba posuzovat význam rychlosti řízení s ohledem na jeho kvalitu, a na procesní práva stran. Příliš krátké lhůty by mohly vést k neschopnosti stran reagovat a náležitě se připravit na řízení, čímž by bylo porušeno právo na náležitou obhajobu.

5.1.1. Ad hoc divize

Ad hoc divize jsou zcela výjimečné v rychlosti řešení sporů. Ad hoc divize byly speciálně vytvořeny pro řešení sporů vznikajících během konání olympijských her,⁸⁶ ale dnes ad hoc divize rozhodují spory i na jiných důležitých mezinárodních soutěžích, například na již zmíněných Hrách Commonwealth, Mistrovství světa ve fotbale a jiných. I přes poměrně rychlé odvolací arbitrážní řízení, dokonce s možností jeho zrychleného průběhu, by Arbitrážní soud nebyl schopen rozhodnout spory vzniklé během olympijských her. Primárním cílem ad hoc divizí bylo vyřešení sporu ve velmi krátkém čase, konkrétně do 24 hodin od zahájení řízení a tím umožnit sportovci se nadále účastnit olympijských her.

Předseda a dva rozhodci ad hoc divize jsou přímo přítomni na sportovní události a během 24 hodin je žalovaná strana seznámena s žalobou, proběhne ústní jednání, ve kterém jsou obě strany vyslechnuty, navrhnou důkazy, jsou vyslechnuti svědci a nakonec je vydáno rozhodnutí.⁸⁷

Časový aspekt řízení ad hoc divizí je více než zřejmý. Rychlost, s jakou ad hoc divize rozhodují spory především během olympijských her, je vysokou hodnotou pro sportovce poskytovanou Arbitrážním soudem, protože rozhodnutí vydané po skončení olympijských

⁸⁵ REILLY, Louise. An Introduction to the Court of Arbitration for Sport (CAS) & the Role of National Courts in International Sports Disputes. *Journal of Dispute Resolution*, 2012, s. 72

⁸⁶ GILSON, T. Eric. Exploring the Court of Arbitration for Sport. *Law Library Journal*, 2006, roč. 98, č. 3, s. 511

⁸⁷ Article 1 – 4 Arbitration Rules for Olympic Games, ve znění k 14. říjnu 2003

her, které se konají jedenkrát za čtyři roky po dobu pouze dvou týdnů, velmi oslabuje jeho význam pro sportovce.

5.2. Hospodárnost

Hospodárnost řízení je vedle jeho rychlosti významným prvkem arbitrážního řízení a úzce spolu souvisí, kdy rychlý průběh řízení šetří náklady stran na právní zastoupení. Náklady řízení se liší dle konkrétního typu řízení Arbitrážního soudu, avšak vždy⁸⁸ je nutné při zahájení řízení zaplatit poplatek ve výši 1000 švýcarských franků.⁸⁹ V případě, že před zahájením řízení bylo na návrh navrhovatele vydáno předběžné nebo zajišťovací opatření, u něhož se platí poplatek rovněž ve výši 1000 švýcarských franků, navrhovatel není povinen poplatek znovu platit.⁹⁰

V řádném arbitrážním řízení jsou strany povinny přispět na náklady řízení předem, jejich výše je předběžně vypočtena kanceláří Arbitrážního soudu. Odvolací arbitrážní řízení v případě, kdy se odvolatel odvolává proti rozhodnutí o disciplinárním deliktu vydaném sportovní federací nebo jiným sportovním subjektem je zdarma, kromě zahajovacího poplatku ve výši 1000 švýcarských franků. Ostatní náklady jako jsou odměny rozhodců a příspěvek na výdaje Arbitrážního soudu jsou hrazeny přímo Arbitrážním soudem. Náklady stran na právní zastoupení, náklady svědků a jiných důkazů si platí strany samostatně. Prezident ICAS může rozhodnout, že fyzické osoby, které nemají finanční prostředky, mohou být osvobozeny od nákladů arbitráže včetně počátečního poplatku 1000 švýcarských franků.

Domnívám se, že poplatek ve výši 1000 švýcarských franků je stanoven přiměřeně a nezpůsobuje nepřiměřenou překážku zahájení řízení. V případě vysokých nákladů řízení Arbitrážního soudu by mohlo docházet k omezení přístupu osob k soudu, neboť by neměly dostatečné finanční prostředky na jejich placení. Dále by příliš vysoké poplatky mohly odradit osoby, které sice mají dostatečné finanční prostředky, ale z ekonomických důvodů zvolily jinou, hospodárnější, formu řešení sporů. V krajním případě by mohlo dojít až k postupnému omezení významného postavení Arbitrážního soudu, a to z důvodu nezájmu osob o rozhodování jejich sporů. Regulační funkce poplatků je však významná. Povinnost zaplatit poplatek při zahájení řízení nutí potenciální navrhovatele řízení zhodnotit pravděpodobnost úspěchu ve věci a tato „překážka“ řízení zabraňuje zahlcení arbitrážního soudu. Je tak zajištěn jeho plynulý chod a rychlé rozhodování, které je významným prvkem arbitrážního řízení. Je

⁸⁸ Výjimka je v řízení u ad hoc divizí

⁸⁹ 1 CHF = 24,63 Kč dle kurzu ČNB ke dni 5. října 2016

⁹⁰ R37 odst. 2 Code of Sports-related Arbitration, ve znění k 1. lednu 2016

nutné zmínit, že poplatky jsou jedním ze zdrojů příjmů Arbitrážního soudu, které jsou vynakládány na zajištění jeho činnosti.

5.3. Odbornost

Spor mezi stranami by měla rozhodovat osoba nebo osoby problematiky znalé. V případě Arbitrážního soudu, který rozhoduje výlučně spory vzniklé ve sportu, lze odbornost předpokládat. Odbornost rozhodce nebo mediátora posiluje důvěru účastníků v jeho osobu, která je umocněna možností účastníků podílet se na výběru rozhodců. Sport, ale i jiná odvětví a v nich vznikající specifické sporty, můžou národním soudům způsobovat problémy při jejich rozhodování. Národní soudy se zřídka setkávají se specifickými sportovními spory, a proto může být složité dojít ke spravedlivému rozhodnutí a zajištění důvěry účastníků v toto rozhodnutí.

Naopak u specializovaných orgánů je důvěra ve vydané rozhodnutí umocněna specializací a odborností rozhodujících osob. U vydaného rozhodnutí, je předpoklad, že bude veřejností a především stranami lépe akceptovatelné.⁹¹ Důvěra ve vydaná rozhodnutí je významným prvkem u národních soudů, avšak možná ještě více u soudů arbitrážních, kdy strany nejsou povinny jejich služeb využít, respektive mají volbu se obrátit na národní soud. Nedůvěra v rozhodce, a tedy i neakceptace rozhodnutí, by pro arbitrážní soudy znamenala počátek jejich zániku.

Předpoklady odbornosti rozhodců a mediátorů Arbitrážního soudu jsou vyjádřeny v ustanoveních S13 – S19 Kodexu.⁹² Rozhodci jsou zkušenými právníky, kteří mají dlouholeté zkušenosti se sportovním právem, a jedná se o významné osobnosti v tomto oboru. Z českých zástupců rozhodců u Arbitrážního soudu to jsou JUDr. Gerhardt Bubník, LL.M., který je právník a sportovní funkcionář a bývalý krasobruslař a JUDr. Jan Šťovíček, Ph.D, který je advokátem, předsedou Legislativní rady Českého olympijského výboru a členem dalších významných organizací.⁹³

5.4. Procesí spravedlnost

V rozhodnutí *Athens & SK Slavia Prague v. Union Of European Football Associations*⁹⁴ Arbitrážní soud zmínil, že procesní spravedlnost/férovost rozhodnutí je jedním z nepsaných

⁹¹ TAYLOR, Jonathan, LEWIS, Adam. *Sport: law and practice*. London: Butterworths, 2014, s. 265

⁹² S13 - 19 Code of Sports-related Arbitration, ve znění k 1. lednu 2016

⁹³ Seznam rozhodců Arbitrážního soudu je dostupný na <<http://www.tas-cas.org/en/arbitration/list-of-arbitrators-general-list.html>>

⁹⁴ Court of Arbitration for Sport, 20 August 1999, *Athens & SK Slavia Prague v. Union Of European Football Associations*, CAS 98/200

principů sportovního práva. Tento princip férového jednání zahrnuje nepoužití pravidla, které by ovlivnilo soutěž po jejím zahájení.⁹⁵ S odkazem na Olympijskou chartu a pravidlo „fair play“ v ní vyjádřené, se Ad hoc divize ve svém rozhodnutí vyjádřila, že spravedlnost jednání musí být zachována jak při hře, tak rovněž mimo ni. Stalo se tak během Olympijských her v Atlantě v roce 1996 v případě *A. W. and L. v. NOC Cape Verde*,⁹⁶ který se týkal sporu o to, kdo ze sportovců ponese vlajku během zahajovacího ceremoniálu. Jeden z reprezentantů Cape Verde vytrhnul vlajku vedoucímu výpravy a nesl ji sám. Jako důsledek tohoto jednání, byla sportovci odebrána akreditace národním olympijským výborem Cape Verde. Aniž by Ad hoc divize vyjádřila svůj názor ve věci, rozhodla, že spravedlivý proces při potrestání atleta musí být zachován společně s olympijským duchem, což se v daném případě nestalo.⁹⁷

Z rozhodnutí Ad hoc divize v případě *Hellenic Olympic Committee & Nikolaos Kukulamanakis v. ISAF*⁹⁸ vyplývá, že princip spravedlivého jednání je natolik významný, že se uplatní i proti platným sportovním pravidlům nebo zavedené praxi. Ad hoc divize rozhodla, že Arbitrážní soud bude mít vždy pravomoc změnit pravidlo jakékoliv sportovní federace, jestliže rozhodující orgány federace jednají bez dobré víry nebo porušují zásady spravedlivého řízení. V obecné rovině je sportovní organizace povinna informovat sportovce o jakémkoliv postihu, který by se ho mohl týkat ještě před rozhodnutím o tomto postihu. Sportovci musí být dán dostatečný prostor k vyjádření se k hrozícímu postihu. Tímto je zajištěna jedna ze záruk práva na spravedlivý proces, které je Arbitrážní soud vždy připraven bránit.⁹⁹

Arbitrážní soud zvolil zajímavý přístup při posuzování jednání a rozhodování sportovních organizací a federací. Vytvořením nebo spíše dovozením tohoto nepsaného principu se Arbitrážní soud upevnil ve své pravomoci přezkoumávat jednání a rozhodování sportovních subjektů. Domnívám se, že na základě zvoleného přístupu, Arbitrážní soud nevnímá princip spravedlnosti pouze v čistě procesním smyslu, tedy bez zkoumání meritů věci, se zaměřením na posuzování záruk, které sportovní subjekty poskytují sportovcům. Při aplikaci principu spravedlnosti Arbitrážní soud do jisté míry zohledňuje i spravedlnost vydaného rozhodnutí, respektive jeho férovost. Příkladem může být již zmiňovaný případ *A. W. and L. v. NOC Cape Verde*, kde sice Arbitrážní soud dospěl k závěru, že při rozhodování o vyloučení nebyly dodrženy záruky zabezpečující spravedlivé řízení, avšak jeho rozhodnutí je

⁹⁵ Court of Arbitration for Sport, 20 August 1999, *Athens & SK Slavia Prague v. Union Of European Football Associations*, CAS 98/200

⁹⁶ Court of Arbitration for Sport, 27 July 1996, *A. W. and L. v. NOC Cape Verde*, CAS 1996/H/OG Atlanta 96/002 and 005

⁹⁷ Tamtéž

⁹⁸ Court of Arbitration for Sport, 24 August 2004, *Hellenic Olympic Committee & Nikolaos Kukulamanakis v. ISAF*, CAS OG Athens 04

⁹⁹ Court of Arbitration for Sport, 31 January 2005, *AR Cycling AG v. UCI*, CAS 2004/4/777

silně inspirováno odkazem na ducha olympijských her a na pravidlo fair play obsažené v Olympijské chartě.

5.5. Právo soutěžit

Princip práva soutěžit se týká případů, kdy existuje pochybnost o tom, jestli může být sportovci umožněno, účastnit se sportovní akce. V takovémto případě musí být vždy rozhodnuto ve prospěch sportovce. Příkladem je případ *Perez v IOC*¹⁰⁰, ve kterém Ad hoc divize Arbitrážního soudu vyslovila definici osoby bez státní příslušnosti. Případ se týkal kajakáře Andrea Pereze, jemuž nebyl umožněn start na Olympijských hrách v Sydney v roce 2000 z důvodu změny občanství. Dle pravidla č. 46 Olympijské charty mohly osoby, které změnilly občanství reprezentovat svou novou zemi, pokud jejímiž občany byly alespoň tři roky. Perez opustil rodnou Kubu v roce 1993 a americké občanství získal až v roce 1999. Ad hoc divize dospěla k závěru, že pojem změna občanství musí podléhat širokému výkladu, pod který spadá nejen změna jednoho občanství na druhé, ale i ztráta občanství bez dalšího, čímž se stává sportovec osobou bez státní příslušnosti. Ad hoc divize také definovala osobu bez státní příslušnosti jako osobu, která bez toho, aniž by ztratila své občanství, dále neužívá ochrany a pomoci ze strany státních orgánů. Tímto širokým výkladem dospěla Ad hoc divize k závěru, že Perez změnil občanství ve smyslu pravidla č. 46 Olympijské charty již v roce 1993, kdy opustil Kubu a mohl tak reprezentovat Spojené státy americké.¹⁰¹

Další případ uplatnění principu práva soutěžit se týkal nominačních pravidel FINA na olympijské hry, jež umožňovala různý výklad. Ad hoc divize rozhodla, že v případě nejednoznačného výkladu musí být zvolen pro sportovce vždy výklad příznivější.¹⁰²

S principem rozhodování ve prospěch sportovců, v případech, kdy není jasná aplikace předpisů a pravidel, se plně ztotožňují. Jak Arbitrážní soud zmínil v jednom ze svých rozhodnutí, pro sportovce může být účast na sportovní akci životní událostí, která se nemusí opakovat.¹⁰³ Proto je nutné, aby pravidla byla jasná a srozumitelná a nepůsobila retrospektivně.

5.6. Flexibilita a autonomie stran řízení

Flexibilita a autonomie stran souvisí úzce s výše uvedenými zásadami a principy, neboť se jedná o samotnou podstatu arbitrážního řízení. Strany řízení mohou svými rozhodnutími značně ovlivňovat průběh řízení a nejsou v takové míře svázány procesními předpisy, jako

¹⁰⁰ Court of Arbitration for Sport, 19 September 2000, *Perez v. IOC*, CAS OG Sydney 2005

¹⁰¹ Tamtéž

¹⁰² Court of Arbitration for Sport, 22 July 1996, *FINA*, CAS OG Atlanta 1996/001

¹⁰³ Court of Arbitration for Sport, 24 October 2000, *Chifa v. JASF*, CAS 2000/A/278

v řízení před soudem. Stranám je výslovně v Kodexu přiznáno právo na úpravu procesních otázek v řízení, a to konkrétně v čl. R29 Kodexu, podle kterého si strany mohou zvolit jazyk řízení (ovšem s určitými omezeními), dále v čl. R49 Kodexu, kdy si mohou stanovit odlišné procesní lhůty pro odvolání, viz výše podkapitolu 5.1 Rychlost a mnoho dalších ustanovení. Strany se však nemohou odchýlit od tzv. mandatorních ustanovení Kodexu, která jsou základem pro arbitrážní řízení.¹⁰⁴ Jedná se například o počet rozhodců panelu, jmenování rozhodce mimo seznam rozhodců vedený Arbitrážním soudem nebo také použití jiného než oficiálního jazyka řízení před Arbitrážním soudem.

Arbitrážní soud je připraven provést řízení, ve kterém se strany odchýlily od ne-mandatorních ustanovení Kodexu, avšak pouze v případě, že tyto odchylky byly stranami sporu jasně a srozumitelně ujednány aniž by docházelo k bezdůvodnému vzdání se práv jedné strany bez rozumného důvodu.¹⁰⁵ V takovém případě by měl rozhodující panel kriticky nahlížet na předmětné ujednání, zda neodporuje určité míře rozumného jednání. Tato ujednání se mohou vyskytovat v rozhodčích doložkách, které uzavírají sportovci a velkými sportovními federacemi a asociacemi, neboť sportovci nejsou s těmito federacemi a asociacemi v rovném postavení.¹⁰⁶

V následujících dvou kapitolách se věnuji problematice nestrannosti a nezávislosti Arbitrážního soudu a jeho rozhodců. Tyto zásady jsem vyčlenil do samostatných kapitol z důvodu jejich obsáhlosti a významu, neboť jsou to právě zásady nestrannosti a nezávislosti, jejichž naplnění je zpochybňováno nejčastěji.

¹⁰⁴ Court of Arbitration for Sport, 8 April 2013, *Bulgarian Chess Federation v. Federation Internationale des Echecs (FIDE)*, CAS 2012/A/2943

¹⁰⁵ RIGOZZI, Antonio. *L'arbitrage international en matière de sport*. Helbing & Lichtenhahn, 2005, s. 1089

¹⁰⁶ Court of Arbitration for Sport, 30 March 2009, *Volandri v. ITF*, CAS 2008/A/1782

6. Nestrannost a nezávislost Arbitrážního soudu

Nestrannost vyjadřuje, v jakém postavení se Arbitrážní soud nachází v tom kterém probíhajícím arbitrážním řízení. Znamená to, že Arbitrážní soud vystupuje v řízení vůči stranám jako nadřazený subjekt, tzv. „nezúčastněný třetí,“ který je oprávněn a zároveň povinen autoritativně rozhodnout.¹⁰⁷ Nezávislost Arbitrážního soudu znamená institucionální záruky vyjadřující nemožnost jiného subjektu zasahovat do činnosti soudu, především pak nezávislost na orgánu, který jej založil - MOV.¹⁰⁸

I když byl Arbitrážní soud vytvořen jako nezávislý a nestranný orgán, brzy po jeho vzniku vyvstaly pochybnosti o jeho skutečné nezávislosti. Nejvýznamnějšími rozhodnutími jsou případy *Gundel v. FEI and CAS*,¹⁰⁹ *Lazutina, Danilova v. IOC, FIS*¹¹⁰ a případ *Pechstein v. ISU*.¹¹¹

6.1. Gundel v. FEI

Prvním případem,¹¹² který zpochybňoval nestrannost a nezávislost Arbitrážního soudu se týkal německého žokeje Elmara Gundela, který byl potrestán za dopingový nález v těle svého koně peněžitým trestem a zákazem činnosti ze strany Mezinárodní jezdecké federace (dále jen „FEI“). Gundel se na základě rozhodčí doložky obsažené ve statutu FEI obrátil na Arbitrážní soud, který Gundelův peněžitý trest snížil a zkrátil mu také zákaz činnosti.¹¹³ Gundel se přesto rozhodl odvolat proti rozhodnutí Arbitrážního soudu k ŠFT a v němž napadal nestrannost a nezávislost Arbitrážního soudu. ŠFT odvolání zamítl a potvrdil nezávislost Arbitrážního soudu, čímž posvětil jeho činnost. ŠFT se v orbiter dictum zaměřil na míru nezávislosti mezi Arbitrážním soudem a MOV v případech, kdy stranou sporu je právě MOV. ŠFT vyslovil jisté pochybnosti o nezávislosti na MOV a to především z důvodu finanční a organizační provázanosti.¹¹⁴

Na toto rozhodnutí reagoval MOV rozhodnutím směřujícím k založení ICAS, důvodem byla snaha oproštění MOV od Arbitrážního soudu, a tím posílení jeho nezávislého

¹⁰⁷ ZOULÍK, František. In HENDRYCH, Dušan, SVOBODA, Cyril a kol. (ed). *Ústava České republiky. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1997, s. 131 (čl. 82 Ústavy).

¹⁰⁸ HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo. Hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2012. s. 20

¹⁰⁹ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse, 15 March 1993, *Gundel v. FEI and CAS*, ATF 119 II 271

¹¹⁰ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 27 May 2003, *Lazutina and Danilova v. International Olympic Committee (IOC)*

¹¹¹ Court of Arbitration for Sport, 25 November 2009, *Pechstein, DEGS v. ISU, CAS 2009/A/1912 - 1913*

¹¹² Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse, 15 March 1993, *Gundel v. FEI and CAS*, ATF 119 II 271

¹¹³ Court of Arbitration for Sport, February 1992, *G v. FEI, CAS 92/A/63*

¹¹⁴ KANE, Darren. Twenty years: An evaluation of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2003, roč. 4, s. 616

postavení. Rozhodnutí MOV z roku 1993 bylo schváleno dne 22. června 1994 jako *Agreement Relating to the Constitution of the International Council of Arbitration for Sport*, které bylo podepsáno MOV, letními a zimními mezinárodními federacemi a národními olympijskými výbory.¹¹⁵ Jak bylo výše zmíněno, založením ICAS došlo k přenesení finanční, administrativní a kontrolní činnosti z MOV na nově vzniklý ICAS, a tím došlo ke změně Kodexu, který byl novelizován dne 22. listopadu 1994.¹¹⁶

6.2. Lazutina, Danilova v. IOC, FIS

Zásadní rozhodnutí týkající se nezávislosti Arbitrážního soudu a úspěšnosti reformy z roku 1994 učinil ŠFT v roce 2003, kdy posuzoval případ *Lazutina, Danilova v. IOC, FIS*. Tento případ se týká také nezávislosti a nestrannosti rozhodců Arbitrážního soudu, kterému se věnuji v následující kapitole. Ruským běžkyním na lyžích MOV a Mezinárodní lyžařská Federace (dále jen „FIS“) zakázala po dobu dvou let startovat na mezinárodních a olympijských sportovních soutěžích z důvodu dopingového nálezu. Sportovkyně se odvolaly proti rozhodnutí MOV a FIS k Arbitrážnímu soudu, ale ten jejich odvolání zamítl. Následně obě sportovkyně podaly odvolání proti zamítavému rozhodnutí Arbitrážního soudu k ŠFT, v němž namítaly nedostatečnou nezávislost Arbitrážního soudu na MOV, v případech, kdy stranou sporu je právě MOV.¹¹⁷

ŠFT však odvolání zamítl a potvrdil ve svém rozhodnutí opravdovou nestrannost a nezávislost Arbitrážního soudu (a to i na MOV), jehož rozhodnutí jsou srovnatelná s rozhodnutími národních soudů a přirovnal je k „pravému nejvyššímu soudu světového sportu.“¹¹⁸

Ve svém zamítavém rozhodnutí se soud vypořádal s námitkami sportovkyň, jež směřovaly proti skutečností, že náklady na ubytování a stravování rozhodců hradil MOV a že členové MOV a rozhodci společně večereli a pravděpodobně také bydleli ve stejném hotelu. Nejzávažnější výtka však směřovala proti faktu, že rozhodci byli vybíráni z uzavřeného seznamu, čímž mohlo dojít k situaci, že některý z rozhodců Arbitrážního soudu dříve zastával pozici zástupce některé ze stran, což se v tomto případě stalo. Kodex takovou situaci nezakazoval, a tak nastala situace, že jeden z rozhodců Arbitrážního soudu a zástupce MOV byli společně členy Ad hoc tribunálu, který rozhodoval o zmíněných sportovkyních na

¹¹⁵ KANE, Darren. Twenty years: An evaluation of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2003, roč. 4, s. 616

¹¹⁶ Tamtéž;

Code o Sports-Related Arbitration (1994), (CAS Code)

¹¹⁷ ANDERSON, Jack. *Leading Cases in Sports Law*, Springer Science & Business Media, 2013, s. 70;

BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, C. R Robert, SOEK, Janwillem. *The Court of Arbitration for Sport 1984-2004*. The Hague, The Netherlands: T.M.C. Asser Press, 2006, s. 50 - 52

¹¹⁸ Tamtéž

olympijských hráč. ŠFT dospěl k závěru, že tato situace sama o sobě nemohla mít za vliv ohrožení nestrannosti a nezávislosti rozhodců a odvolatel by musel prokázat další skutečnosti,¹¹⁹ které to jsou však ŠFT neuvedl.¹²⁰

Situace, která nastala v uvedeném případě, byla kritizována ze stran odborné veřejnosti, neboť tato praxe znamenala popření spravedlivého řízení a také vysokou pravděpodobnost ovlivnění rozhodovací činnosti rozhodců. V této souvislosti došlo v roce 2010 k významné změně Kodexu a rozhodci a mediátoři Arbitrážního soudu již nemohou být zástupci stran v řízení před Arbitrážním soudem. Provedené omezení neplatí pro advokáty ze stejných advokátních kanceláří, jako jsou rozhodci a mediátoři Arbitrážního soudu, avšak taková praxe je v rozhodčím řízení před Arbitrážním soudem nežádoucí.¹²¹ Provedené změny vnímám jako nezbytná a minimální opatření pro zachování důvěryhodnosti Arbitrážního soudu. V případě pokračování dosavadní praxe by Arbitrážní soud zcela jistě ztratil důvěru sportovců a sportovních organizací ve svá rozhodnutí, čímž by došlo narušení jeho výsadního postavení.

6.3. Pechstein v. ISU

Posledním významným případem zpochybňující nestrannost a nezávislost Arbitrážního soudu, byl případ týkající se německé rychlobruslařky Claudie Pechsteinové. V roce 2009 byla Pechsteinová potrestána Mezinárodní bruslařskou unií (dále jen „ISU“) za pozitivní dopingový nález, který byl učiněn na základě rozboru dříve odebraných krevních vzorků, dvouletým zákazem činnosti. Nespokojena s rozhodnutím ISU se Pechsteinová na základě rozhodčí doložky odvolala k Arbitrážnímu soudu, který věc projednal, odvolání zamítl a potvrdil dvouletý zákaz startování.¹²² Z důvodu neúspěchu před Arbitrážním soudem se dvakrát odvolala proti jeho rozhodnutí k ŠFT, ve kterém napadala nedostatečnou nezávislost a nestrannost soudu. Pechsteinová před ŠFT argumentovala, že jmenování rozhodců Arbitrážního soudu je silně ovlivněno ve prospěch sportovních organizací, které mají značné možnosti dosadit do rozhodujícího panelu Arbitrážního soudu osobu, která je se sportovními

¹¹⁹ V původním znění „Additional circumstances“

¹²⁰ ANDERSON, Jack. *Leading Cases in Sports Law*, Springer Science & Business Media, 2013, s. 70;

BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, C. R Robert, SOEK, Janwillem. *The Court of Arbitration for Sport 1984-2004*. The Hague, The Netherlands: T.M.C. Asser Press, 2006, s. 50 - 52

¹²¹ REILLY, Louise. An Introduction to the Court of Arbitration for Sport (CAS) & the Role of National Courts in International Sports Disputes. *Journal of Dispute Resolution*, 2012, s. 65

¹²² Court of Arbitration for Sport, 25 November 2009, *Pechstein, DEGS v. ISU, CAS 2009/A/1912 - 1913*

organizací úzce spojena. ŠFT však argumenty Pechsteinové neuznal a opět potvrdil nezávislost Arbitrážního soudu.¹²³

Avšak ani tímto nebyl ve věci konec. Pechsteinová se v roce 2013 rozhodla obrátit s žalobou na německé soudy a současně podala žalobu¹²⁴ k Evropskému soudu pro lidská práva (dále jen "ESLP"). Před ESLP Pechsteinová namítala porušení článku 6 odst. 1 (právo na spravedlivý proces) a článku 6 odst. 2 (zásada presumpce nevinny) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv,¹²⁵ případ však dosud nebyl rozhodnut.

Na vnitrostátní úrovni Pechsteinová žalovala ISU u prvostupňového německého soudu na náhradu škody (ušlý zisk) ve výši přibližně 4 milionů EUR způsobenou zákazem činnosti, avšak v řízení neuspěla a prvostupňový soud potvrdil rozhodnutí Arbitrážního soudu. Pechsteinová podala proti rozhodnutí prvostupňového soudu odvolání k Vrchnímu zemskému soudu v Mnichově (Oberlandesgericht München), který rozhodl v její prospěch a dovodil, že předpisy Arbitrážního soudu neposkytovaly spravedlivou rovnováhu práv, co se týče vlivu sportovních orgánů na jedné straně a atletů při výběru rozhodců, na straně druhé. V té době většina rozhodců Arbitrážního soudu byla nominována sportovními subjekty, čímž měli sportovci výrazně oslaben vliv na složení rozhodčího panelu.¹²⁶

Dr. Gerhardt Bubník,¹²⁷ který byl v řízení před Arbitrážním soudem právním zástupcem ISU, k rozhodnutí německých soudů uvedl: „*Německý odvolací soud zpochybnil autoritu CAS (Arbitrážního soudu). Učinil to ale po neověřitelně extenzivním výkladu svých pravomocí. CAS má sídlo ve Švýcarsku a rozhodnutí, zda jde o skutečný rozhodčí nezávislý soud, patří do pravomoci švýcarských soudů. Švýcarský Nejvyšší soud v minulosti několikrát při přezkumu nálezů CAS rozhodl, že ten takovým rozhodčím soudem je. Německý soud nyní říká opak. Obdobně postupoval ve věci posuzování platnosti rozhodčí doložky. Není však sporu, že ta podléhá švýcarskému právu.*“¹²⁸

Konečné vyřešení sporu přineslo až rozhodnutí německého Federálního tribunálu (Bundesgerichtshof), který odmítl argumentaci soudu prvního i druhého stupně. Federální

¹²³ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 10 February 2010, *Pechstein v. ISU*, 4A_612/2009 and Arrêts du Tribunal Fédéral 1st Civil Division, 28 September 2010, *Pechstein v. ISU*, 4A_144/2010

¹²⁴ Žaloba k ESLP byla přijata dne 11. listopadu 2010, číslo řízení 67474/10, *Claudia Pechstein v. Switzerland*

¹²⁵ Evropská úmluva o ochraně lidských práv dostupná na <http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_CES.pdf>

¹²⁶ WITTINGHOFER, Mathias, SCHENK, Sylvia. *A Never Ending Story: Claudia Pechstein's Challenge to the CAS* [online]. kluwerarbitrationblog.com, 14. června 2016 [cit. 10. října 2016]. Dostupné na <<http://kluwerarbitrationblog.com/2016/06/14/a-never-ending-story-claudia-pechsteins-challenge-to-the-cas/>>

Od 1. ledna 2014 došlo ke změně ustavování rozhodců

¹²⁷ Advokát, předseda Rozhodčí komise Českého olympijského výboru v letech 2000 až 2012, nositel olympijského řádu a ceny Mezinárodního olympijského výboru za boj proti dopingům ve sportu, dlouholetý arbitr u Sportovního arbitrážního soudu (CAS) v Lausanne.

¹²⁸ BUBNÍK, Gerhardt. *Dopingová aféra rychlobruslařky Pechsteinové pokračuje* [online]. ceskapozice.lidovky.cz, 14. června 2016 [cit. 10. října 2016]. Dostupné na <http://ceskapozice.lidovky.cz/dopingova-afera-rychlobruslarky-pechsteinova-pokracuje-peu-/tema.aspx?c=A150310_103935_pozice-tema_lube>

tribunál potvrdil dominantní postavení sportovních organizací, avšak nedovodil jeho zneužití – v konkrétním případě ISU.¹²⁹

Oproti soudu druhého stupně Federální tribunál spatřuje způsob ustanovování rozhodců jako dostatečně nezávislý, i když většina rozhodců Arbitrážního soudu byla nominována sportovními subjekty. Sportovci mají na výběr z více než 200 rozhodců¹³⁰ a vždy mohou odmítnout rozhodce pro jeho podjatost. Federální tribunál dále zdůrazňuje, že užití rozhodčí doložky je ve vlastním zájmu sportovců. Podle jeho rozhodnutí, rozhodčí řízení u Arbitrážního soudu nabízí výhody pro obě strany sporu, tedy pro sportovní organizace i sportovce. S ohledem na konzistenci a rychlost rozhodování, se jedná o nezbytný nástroj pro efektivní boj proti dopingů na globální úrovni. Z těchto důvodů je požadavek souhlasu s rozhodčí doložkou přijatelná podmínka stanovená sportovními organizacemi a povinnost souhlasu sportovce, v případě startu na mezinárodních soutěžích, nezpůsobuje její neplatnost. S ohledem na zájmy stran, soud shledal užití doložky jako odůvodněné.¹³¹

Rozhodnutí Federálního tribunálu bylo ze strany Arbitrážního soudu velmi vítané, protože znamenalo potvrzení Arbitrážního soudu jako skutečného arbitrážního soudu, a také jeho významného postavení v boji proti dopingů podle německého práva.¹³² Domnívám se však, že ani rozhodnutí německých soudů, které by zpochybnilo nestrannost a nezávislost Arbitrážního soudu, by neznamenal pro Arbitrážní soud nepřekonatelný zásah do jeho postavení. Negativní rozhodnutí by pravděpodobně znamenalo poměrně silným impuls k přezkoumání a případnému posílení záruk nestrannosti a nezávislosti Arbitrážního soudu. S argumenty rychlobruslařky Pechsteinové však musím souhlasit do té míry, že i když uzavřený seznam rozhodců dle mého názoru nezpůsobuje sám o sobě porušení zásad nestrannosti a nezávislosti Arbitrážního soudu, způsob jmenování rozhodců,¹³³ na který měly a stále mají značný vliv sportovní organizace, stále vzbuzuje jisté pochybnosti o skutečné a opravdové nestrannosti a nezávislosti Arbitrážního soudu. Z tohoto důvodu by bylo vhodné přistoupit k další změně způsobu jmenování tak, aby byla zajištěna nestrannost a nezávislost, takovým způsobem, který by do budoucna nezbuzoval pochybnosti.

¹²⁹ WITTINGHOFER, Mathias, SCHENK, Sylvia. *A Never Ending Story: Claudia Pechstein's Challenge to the CAS* [online]. kluwerarbitrationblog.com, 14. června 2016 [cit. 10. října 2016]. Dostupné na <<http://kluwerarbitrationblog.com/2016/06/14/a-never-ending-story-claudia-pechsteins-challenge-to-the-cas/>>

¹³⁰ V době odevzdání diplomové práce je zapsáno 352 rozhodců

¹³¹ WITTINGHOFER, Mathias, SCHENK, Sylvia. *A Never Ending Story: Claudia Pechstein's Challenge to the CAS* [online]. kluwerarbitrationblog.com, 14. června 2016 [cit. 10. října 2016]. Dostupné na <<http://kluwerarbitrationblog.com/2016/06/14/a-never-ending-story-claudia-pechsteins-challenge-to-the-cas/>>

¹³² Statement of the Court of Arbitration for Sport (CAS) on the decision made by the German Federal Tribunal (Bundesgerichtshof) in the case between Claudia Pechstein and the International Skating Union (ISU). Dostupné na <http://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/Media_Release_Pechstein_07.06.16_English_.pdf>

¹³³ Způsob jmenování rozhodců je uveden v kapitole 3.2 International Council of Arbitration for Sport

Nedostatečná nestrannost a nezávislost byla od vzniku Arbitrážního soudu několikrát předmětem námitek a nelze než souhlasit s názorem ŠFT, který v prvně zmiňovaném případě žokeje Gundela vyjádřil pochybnosti o nestrannosti a nezávislosti Arbitrážního soudu v případech, kdy stranou sporu je MOV. S ohledem na snahy o celosvětové působení Arbitrážního soudu při rozhodování sportovních sporů, bylo snad štěstím, že ve sporu žokeje Gundela nevystupoval jako strana MOV, neboť vzájemná provázanost obou subjektů byla v té době více než výrazná. Ačkoliv případy Gundel a Pechstein jsou si skutkově velmi podobné, dopady, v případě opačných rozhodnutí soudů, by byly zcela rozdílné. V době rozhodování případu Gundel, Arbitrážní soud neměl zdaleka tak významné postavení, jako tomu bylo v případě Pechteinové. Na závěr je třeba zmínit, že Arbitrážní soud ve všech uvedených případech, které zpochybňovaly jeho nestrannost a nezávislost, (někdy i se štěstím) uspěl. Důležitým poznatkem je, že na základě výše uvedených případů byl Kodex několikrát novelizován, byla přijata opatření reagující na vytýkané nedostatky stranami ve snaze upevnit postavení Arbitrážního soudu jako nestranného a nezávislého soudu. Jak již bylo výše uvedeno, domnívám se, že se stále jedná o proces směřující k postupnému zdokonalování.

S nestranností a nezávislostí Arbitrážního soudu úzce souvisí nestrannost a nezávislost rozhodců, kterým se věnuji v následující kapitole.

7. Nestrannost a nezávislost rozhodců Arbitrážního soudu

Podmínky nezávislosti, kvalifikace rozhodců a možnosti jejich odvolání či náhrady jsou upravena v ustanoveních R33 - R37 Kodexu.

Základním předpokladem pro výkon činnosti rozhodce je jeho zápis do seznamu rozhodců vedeným ICAS. Rozhodci jsou vybíráni z uzavřeného seznamu, který byl předmětem kritiky, a to z důvodu, že omezuje přístup stran na svobodnou volbu rozhodce. Kritizován byl také způsob, jakým rozhodci byli jmenováni do svých funkcí, např. viz výše uvedené případy *Lazutina, Danilova vs. IOC, FIS* nebo *Pechstein, DEGS v. ISU*.

Při svém jmenování rozhodce podepisuje slib, že bude vykonávat svou funkci osobně, objektivně a nezávisle a v souladu s Kodexem. Rozhodce musí zůstat nestranným a nezávislým stran řízení a bezodkladně ohlásit jakoukoliv skutečnost ohrožující jeho nezávislost. V případě oprávněných pochyb o nezávislosti nebo nestrannosti, mohou strany vznést námitku podjatosti, a to do sedmi dnů od doby, kdy se o důvodu podjatosti dozvěděly.

7.1. Valverde v. CONI, WADA & UCI

Nestrannosti a nezávislosti rozhodců se týká případ *Valverde v. CONI, WADA & UCI*.¹³⁴ Dne 11. května 2009 rozhodl *Tribunale Nazionale Antidoping* Italského národního olympijského výboru (dále jen „CONI“), že španělský silniční cyklista Alejandro Valverde Belmonte porušil italská anti-dopingová pravidla a byl potrestán dvouletým zákazem startů na italském území. 16. června podal Valverde proti rozhodnutí odvolání k Arbitrážnímu soudu. Na konci června CONI zvolilo rozhodcem Ulricha Haase, švýcarského profesora práva a Valverde zvolil jako rozhodce Ruggera Stincardiniho. Haas přijal pozici se stanoviskem, že byl v letech 2006 – 2007 nezávislým expertem skupiny Code Team Project, založenou Světovou antidopingovou agenturou, jehož úkolem byla revize Světového antidopingového kodexu. Arbitrážní soud následně na základě návrhu CONI přijal další dva účastníky řízení, a to Mezinárodní cyklistickou federaci (International Cycling Union, dále jen „ICU“) a WADA. Haas následně doplnil, že byl jmenován předsedou nezávislého pozorovatelského týmu WADA na Olympijských hrách v roce 2004. Reakcí Valverdeho bylo vznesení námítky podjatosti Haase vůči WADA. Po vyjádření všech zúčastněných stran výbor ICAS námitku podjatosti zamítl s odůvodněním, že Haas byl pouze nezávislým expertem WADA, nikdy ji

¹³⁴ Court of Arbitration for Sport, 29 October 2010, *Valverde v. CONI, WADA & UCI*, CAS 2009/A/1879

nezastupoval a spolupráce byla ukončena v roce 2007. V roce 2010 Arbitrážní soud jednomyslně rozhodl Valverdeho případ a potvrdil tak dvouletý zákaz.¹³⁵

Valverde, nespokojen s rozhodnutím Arbitrážního soudu, se obrátil k ŠFT, jenž jeho odvolání po projednání zamítl. ŠFT zhodnotil Valverdeho námitky a rozhodl, že kritéria posuzování nestrannosti a nezávislosti rozhodců panelu musí být aplikována na všechny rozhodce stejně, bez ohledu na to, kterou stranou byli jmenováni a zda případně zastávají pozici předsedy panelu a rovněž nelze na rozhodce Arbitrážního soudu klást vyšší nároky na nestrannost a nezávislost z důvodu specifčnosti sportovní arbitráže. ŠFT zdůraznil, že musí být brán v úvahu fakt, že počet rozhodců je omezen, neboť se jedná o osoby s právním vzděláním a se znalostí sportu. Tato specifčnost může vést k tomu, že se rozhodci Arbitrážního soudu dostávají do kontaktu se sportovními organizacemi, specializovanými právníky a dalšími odborníky v oblasti sportovního práva, aniž by tyto kontakty samy o sobě nutně ohrožovaly nezávislost rozhodců Arbitrážního soudu. ŠFT dospěl k závěru, že není potřeba klást na rozhodce vyšší nároky nestrannosti a nezávislosti.¹³⁶

Na základě výše uvedeného se domnívám, že ŠFT v tomto případě velmi citlivě zhodnotil danou situaci, neboť nelze po rozhodcích spravedlivě požadovat, aby vykonávali odborně rozhodovací činnost a byli zcela odtrženi od dění ve sportu.

7.2.X & Y, 4A_506/2007

V dalším případě *X & Y*¹³⁷ řešil ŠFT otázku doby, ve které strany musí podat námitku podjatosti a jaké okolnosti musí být tvrzeny. Případ se týkal sporu mezi švýcarskou společností organizující fotbalové zápasy a Tureckou fotbalovou federací (dále jen „TFF“). Z důvodu porušení smlouvy a na základě rozhodčí doložky, se švýcarská společnost rozhodla zažalovat TFF u Arbitrážního soudu. Švýcarská společnost tvrdila, že nízká návštěvnost na stadionech během fotbalových zápasů byla způsobena tím, že dané zápasy byly vysílány živě, čímž došlo k porušení smlouvy ze strany TFF. V řízení každá ze stran jmenovala jednoho rozhodce a vybraní rozhodci si zvolili předsedu panelu. Arbitrážní soud ve svém rozhodnutí žalobu švýcarské společnosti zamítl. Švýcarská společnost se odvolala k ŠFT a požadovala zrušení rozhodnutí Arbitrážního soudu z důvodu nesprávného složení panelu, jenž byl způsoben podjatostí rozhodců. Společnost argumentovala, že rozhodce jmenovaný TFF, předseda panelu a také zástupce TFF byli všichni členové profesionální sportovní organizace – Rex Sport, a vztah mezi zástupcem TFF a rozhodci musel ovlivnit nezávislost a nestrannost

¹³⁵ Tamtéž

¹³⁶ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 29 October 2010, 4A_234/2010

¹³⁷ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 20 March 2008, *X & Y*, 4A_506/2007

panelu. ŠFT se zaměřil v rozhodnutí na dvě otázky, zaprvé, zda byla námitka podjatosti podána včas a zadruhé, zda skutečnosti přeložené odvolatelem jsou dostatečné pro vyloučení rozhodců.¹³⁸

K první otázce se ŠFT vyjádřil tak, že švýcarská společnost ztratila právo uplatnit námitku podjatosti, když nebyla uplatněna bezodkladně poté, co se mohla o důvodu podjatosti dozvědět. ŠFT, požadující vysokou míru pečlivosti stran, dále uvedl že: „nejzákladnější míra opatrnosti odvolatele vyžaduje, aby zkoumal a ujistil se, že rozhodci panelu budou zaručovat dostatečné předpoklady pro nezávislost a nestrannost. Odvolatel proto nemůže pouze spoléhat a spokojit se s obecným prohlášením rozhodců o nezávislosti v ad hoc formě při jmenování.“¹³⁹

ŠFT tímto rozhodnutím požaduje po stranách vysokou míru aktivity při zjišťování, zda rozhodci opravdu splňují záruky nestrannosti a nezávislosti, čímž je nutí, v konkrétním případě, ke zkoumání internetových stránek rozhodčích institucí, internetových stránek zástupce protistrany a také stránek sportovní organizace Rex Sport,¹⁴⁰ jejichž některé části jsou chráněny heslem. ŠFT dále uvádí, že odvolatel měl podniknout hlubší vyšetřování ohledně Rex Sport, a také mohl přímo kontaktovat rozhodce pro více informací týkajících se vzájemného vztahu, což měl učinit již na prvopočátku řízení před Arbitrážním soudem. Dobrá víra vyžaduje, aby námitka podjatosti byla vznesena ihned poté, co se o nich strana dozvěděla a to zahrnuje i skutečnosti, které by strany zjistily s vynaložením náležité péče. Z výše uvedených důvodů ŠFT odvolání švýcarské společnosti zamítl.¹⁴¹

ŠFT se druhé otázce věnoval v *orbiter dictum* rozhodnutí, kdy uvedl, že i kdyby námitka podjatosti byla podána včas, neuspěla by z důvodu nedostatečného prokázání podjatosti rozhodců. Dle soudu by strana musela prokázat další skutečnosti, které by vedly k závěru, že členové organizace Rex Sport systematicky vybírají další členy této organizace. V případě, že by tato praxe byla prokázána, nezakládá to odůvodněné pochybnosti o nezávislosti rozhodců.¹⁴²

Přístup ŠFT k rozhodování o nestrannosti a nezávislosti rozhodců se mi jeví příliš přísným. I když je běžnou praxí,¹⁴³ že námitka proti rozhodci musí být podána bezprostředně po zjištění relevantních skutečností, standardní praxe založená ŠFT vyžaduje, aby strany projevíly „nejzákladnější míru opatrnosti“ a zkoumaly velmi aktivně možnosti podjatosti již při

¹³⁸ DOWNIE, Rachele. Improving the Performance of Sport's Ultimate Umpire: Reforming the Governance of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2011, roč. 12, č. 2, s. 8 - 13

¹³⁹ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 20 March 2008, X c/ Y, 4A_506/2007

¹⁴⁰ www.rexsport.org

¹⁴¹ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 20 March 2008, X c/ Y, 4A_506/2007

¹⁴² STUTZER, Hansjörg. The Federal Supreme Court and the Independence of the Arbitrator. *Arbitration Newsletter Switzerland*, s. 1 - 3

¹⁴³ Například dle předpisů International Bar Association

prvopočátku řízení. Dále je nepřiměřený požadavek ŠFT při prokazování podjatosti rozhodců. Nestačí pouze důvodné pochybnosti o nestrannosti a nezávislosti, tyto pochybnosti musí strana prokázat, což představuje nepřiměřené požadavky kladené na stranu podávající námitku – v konkrétním případě by prokázání faktu, členové organizace Rex Sport systematicky vybírají další členy této organizace, nebylo dostačující.

Na základě výše uvedeného jsem dospěl k závěru, že při zachování vysoké míry důvěrnosti rozhodčího řízení, jakožto základního předpokladu řízení,¹⁴⁴ je pro strany vysoce obtížné prokázat podjatost rozhodce a dle některých odborníků¹⁴⁵ je tento přístup ŠFT k uplatnění námitky podjatosti excesem, který však byl potvrzen v pozdějším rozhodnutí ŠFT.¹⁴⁶ Na druhou stranu je potřeba podotknout, že příliš volný přístup při posuzování námitek podjatosti by mohl vést strany k podávání námitek podjatosti k ŠFT v závislosti na tom, zda bylo rozhodnutí Arbitrážního soudu vydáno ve prospěch nebo v neprospěch této strany. Přísný přístup ŠFT chrání rozhodnutí Arbitrážního soudu před účelovými námitkami podjatosti neúspěšných stran, jenž by se mohl stát „běžným“ prostředkem obrany.¹⁴⁷ Je třeba hledat určitou rovnováhu při posuzování nestrannosti a nezávislosti rozhodců, avšak domnívám se, že současná podoba nastavená ŠFT tomu neodpovídá.

¹⁴⁴ GARDINER, Simon a kol. *Sports Law*, Third edition, London: Cavendish, 2006, s. 240;

BLACKSHAW, S. Ian. *Sport, mediation and arbitration*. Netherlands, Hague: T.M.C. Asser Press, 2009, s. 188

¹⁴⁵ Například ve svém článku RIGOZZI Antonio. Challenging Awards of the Court of Arbitration for Sport. *Journal of International Dispute Settlement*, 2010, roč. 1, č. 1, s. 217 – 265;

DOWNIE, Rachelle. Improving the Performance of Sport's Ultimate Umpire: Reforming the Governance of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2011, roč. 12, č. 2, s. 8 - 13

¹⁴⁶ Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 20 March 2008, *X c/ Y*, 4A_506/2007

¹⁴⁷ SCHERER, Matthias. First Reference to the IBA Guidelines on Conflict of Interest in International Arbitration: Case Note on Swiss Supreme Court Decisions 4A_506/2007 & 4A_528/2007. *ASA Bulletin*, 2008, roč. 26, č. 3 s. 588 - 595

8. Závěr

Cílem práce bylo podrobně analyzovat jednotlivé zásady a principy užívané arbitrážním soudem a zhodnotit jejich naplnění, dopad a využití v rozhodovací praxi. V této diplomové práci jsem se pokusil danou výzkumnou otázku obsáhnout v celém jejím rozsahu a poskytnout tak ucelený náhled na vznik, vývoj a aplikaci zásad a principů a s tím související problematiku vznikající v řízení před arbitrážním soudem.

Obecné principy a zásady právní, principy a zásady specifické pro arbitrážní řízení obecně anebo právě pro arbitrážní řízení před Arbitrážním soudem, jsou „základním nosným prvkem“ organizační struktury Arbitrážního soudu a jeho činnosti. Bez dodržování uvedených principů a zásad a jejich správné aplikace si nelze představit fungování Arbitrážního soudu. Na základě provedeného zkoumání jsem dospěl k následujícím závěrům.

Arbitrážní soud ve své rozhodovací praxi dospěl ke vzájemné koexistenci principů a zásad právních a sportovních. Domnívám se, že Arbitrážní soud velmi dobře začlenil sportovní zásady a principy do své rozhodovací činnosti a dospěl tak k funkčnímu a dobře propracovanému systému doplňování těchto zásad a principů s právními zásadami a principy, které střídavě upřednostňuje v závislosti na konkrétním případě ve snaze dosáhnout spravedlivého rozhodnutí.

Při aplikaci principů a zásad týkajících se založení pravomoci Arbitrážního soudu je zřejmé, že v této oblasti dochází ke stálému vývoji, kdy Arbitrážní soud, vědom si svého dominantního postavení, společně se ŠFT spíše rozhoduje ve prospěch založení své pravomoci rozhodovat vznikající spory. Na druhou stranu je dle rozhodovací činnosti Arbitrážního soudu zřejmé, kde jsou dány hranice, za které již Arbitrážní soud dále nehodlá rozšiřovat svou pravomoc.

Jak již bylo výše uvedeno, zásady rychlosti, hospodárnosti, odbornosti, flexibility a autonomie řízení jsou významnými zásadami, které se značnou měrou projevují v samotném řízení před Arbitrážním soudem. Jsou to zejména tyto zásady, které činí Arbitrážní soud pro sportovce vysoce atraktivní institucí, jež rychle, poměrně levně, odborně a bez zbytečných formalit zajišťuje nalézání spravedlnosti.

Procesní spravedlnost a právo soutěžit jsou poměrně specifickými nepsanými principy, které se vyvinuly z rozhodovací činnosti Arbitrážního soudu. Tato normotvorná činnost Arbitrážního soudu podtrhuje jeho významné postavení na poli sportovního práva a dále dokládá moderní přístup k rozhodování sporů, kdy snahou Arbitrážního soudu je vytvořit prostředí pro řešení sporů s cílem minimalizovat zásah do sféry účastníků řízení.

Naplňování zásad nestrannosti a nezávislosti Arbitrážního soudu a rozhodců bylo a stále je poměrně probíraným tématem ze strany odborné veřejnosti. Aplikace a dodržování těchto zásad vykazuje stále určité nedostatky, a proto je zde prostor k dalšímu zdokonalování činnosti Arbitrážního soudu. Byly to právě tyto zásady, jež mohly mít za následek rychlý konec činnosti Arbitrážního soudu, a to již v jeho počátcích, avšak Arbitrážní soud překonal složité začátky a dnes zastává nezastupitelnou roli při rozhodování sporů vznikajících ve sportu a poskytuje sportovním organizacím a sportovcům odborné a funkční fórum pro řešení sporů v uvedené problematice.

Seznam použitých zdrojů

Právní předpisy

1. Code of Sports-Related Arbitration
2. Evropská úmluva o ochraně lidských práv dostupná na http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_CES.pdf
3. Schweizerische Zivilgesetzbuch (ZGB) v platnosti od 10. prosince 1907, ve znění pozdějších předpisů
4. Švýcarský zákon o civilním právu procesním ze dne 19. prosince 2008, ve znění pozdějších předpisů
5. Švýcarský zákon o mezinárodním právu soukromém ze dne 18. prosince 1987, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů

Monografie

7. ANDERSON, Jack. *Leading Cases in Sports Law*. Springer Science & Business Media, 2013, 395 s.
8. BLACKSHAW, Ian S., SIEKMANN, C. R. Robert, SOEK, Janwillem. *The Court of Arbitration for Sport 1984-2004*. The Hague, The Netherlands: T.M.C. Asser Press, 2006, 610 s.
9. BLACKSHAW, S. Ian. *Sport, mediation and arbitration*. Netherlands, Hague: T.M.C. Asser Press, 2009, 557 s.
10. HAMERNÍK, Pavel; „*Sportovní právo s mezinárodním prvkem*“. Praha: Auditorium, 2007, 144 s.
11. JAMES, Mark. *Sports Law*. Palgrave, second edition, 2013, 376 s.
12. NAFZIGER, A. R. James, ROSS, F. Stephen. *Handbook on International Sports Law*. Edward Elgar Publishing, 2011, 584 s.
13. RIGOZZI, Antonio. *L'arbitrage international en matière de sport*. Helbing & Lichtenhahn, 2005, 880 s.
14. SIEKMANN, C. R. Robert, SOEK, Janwillem. *Lex Sportiva: What is Sports Law?* T.M.C. Asser Press, 2012, 391 s.
15. TAYLOR, Jonathan, LEWIS, Adam. *Sport: law and practice*. London: Butterworths, 2014, 2080 s.

16. WEBSTER, H. Thomas, BUHLER, W. Michael. *Handbook of ICC Arbitration: Commentary, Precedents, Materials*. Third edition, London: Sweet & Maxwell /Thomson Reuters, 2014, 874 s.

Odborné články

17. BELLOF, J. Michael, KERR, Tim, DEMETRIOU Marie. *Sports Law*. Oxford – Portland Oregon, Hart Publishing, 1999, s. 217
18. DOWNIE, Rachele. Improving the Performance of Sport's Ultimate Umpire: Reforming the Governance of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2011, roč. 12, č. 2, s. 8 – 13
19. GARDINER, Simon a kol. *Sports Law*, Third edition, London: Cavendish, 2006, s. 724
20. GILSON, T. Eric. Exploring the Court of Arbitration for Sport. *Law Library Journal*, 2006, roč. 98, č. 3, s. 511
21. KANE, Darren. Twenty years: An evaluation of the Court of Arbitration for Sport. *Melbourne Journal of International Law*, 2003, roč. 4, s. 616
22. MITTEN, J. Matthew, OPIE, Hayden: "Sports law": implications for the development of international, comparative, and national law and global dispute resolution. *CAS Bulletin*, 2012, č. 1. s. 4
23. NATZLE, Stephan. The Court of Arbitration for Sport, An Alternative for Dispute Resolution in U.S. Sports. *The Entertainment and Sports Lawyer*, 1992, roč. 10, č. 1, s. 1
24. REEB, Matthieu. The Court of Arbitration for Sport: History and Operation. *Digest of CAS Awards III 2001 - 2003*, 2004, s. 782
25. REEB, Matthieu. The Court of Arbitration for Sport: History and Operation. *Digest of CAS Awards III 2001 - 2003*, 2004, s. xxvii - xxxiii
26. REILLY, Louise. An Introduction to the Court of Arbitration for Sport (CAS) & the Role of National Courts in International Sports Disputes. *Journal of Dispute Resolution*, 2012, s. 65
27. SCHERER, Matthias. First Reference to the IBA Guidelines on Conflict of Interest in International Arbitration: Case Note on Swiss Supreme Court Decisions 4A_506/2007 & 4A_528/2007. *ASA Bulletin*, 2008, roč. 26, č. 3, s. 588 – 595
28. STUTZER, Hansjörg. The Federal Supreme Court and the Independence of the Arbitrator. *Arbitration Newsletter Switzerland*, s. 1 - 3
29. WASSNER, M. Brien. *Major League Baseball's Answer to Salary Disputes and the Strike: Final Offer Arbitration: A Negotiation Tool Facilitating Adversary Agreement*. *Vanderbilt Journal of Entertainment and Technology Law*, 2003, roč. 6, č. 1, s. 6 – 8

30. WASSNER, M. Brien. Major League Baseball's Answer to Salary Disputes and the Strike: Final Offer Arbitration: A Negotiation Tool Facilitating Adversary Agreement. *Vanderbilt Journal of Entertainment and Technology Law*, 2003, roč. 6, č. 1, s. 21
31. ZOULÍK, František. In HENDRYCH, Dušan, SVOBODA, Cyril a kol. (ed). *Ústava České republiky*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1997, s. 131 (čl. 82 Ústavy)

Internetové zdroje

32. BUBNÍK, Gerhardt. *Dopingová aféra rychlobruslařky Pechsteinové pokračuje* [online]. ceskapozice.lidovky.cz, 14. června 2016 [cit. 10. října 2016]. Dostupné na <http://ceskapozice.lidovky.cz/dopingova-afera-rychlobruslarky-pechsteinova-pokracuje-peu-/tema.aspx?c=A150310_103935_pozice-tema_lube>
33. *History of CAS* [online]. tas-cas.org, [cit. 6. června 2016]. Dostupné na <<http://www.tas-cas.org/en/general-information/history-of-the-cas.html#c77>>
34. KOŘÍNKOVÁ, Markéta. *Oblédnutí za rozhodovací činností Arbitrážního soudu pro sport při OH v Riu* [online]. epravo.cz, 7. říjen 2016 [cit. 7. října 2016]. Dostupné na <http://www.epravo.cz/top/clanky/ohlednuti-za-rozhodovaci-cinnosti-arbitrazniho-soudu-pro-sport-pri-oh-v-riu-103069.html?utm_medium=email&utm_source=newsletter&utm_campaign=novinky-epravo-cz-7-10-2016>
35. MAVROMATI, Despina. *Arbitration clause in the contract or in the rules of the federation in disputes brought before the CAS* [online]. Papers.srn.com, 1. září 2014 [cit. 6. října 2016]. Dostupné na <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2573612>
36. ROWLAND, James. *Might a Swiss Court tell WADA it was wrong to go straight to CAS?* [online]. sociallitigator.com, 23. června. 2015 [cit. 10. září 2016]. Dostupné na <<https://sociallitigator.com/2015/06/23/might-a-swiss-court-tell-wada-it-was-wrong-to-go-straight-to-cas/>>
37. Statement of the Court of Arbitration for Sport (CAS) on the decision made by the German Federal Tribunal (Bundesgerichtshof) in the case between Claudia Pechstein and the International Skating Union (ISU). Dostupné na <http://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/Media_Release_Pechstein_07.06.16_English_.pdf>
38. WITTINGHOFER, Mathias, SCHENK, Sylvia. *A Never Ending Story: Claudia Pechstein's Challenge to the CAS* [online]. kluwerarbitrationblog.com, 14. června 2016 [cit. 10. října 2016]. Dostupné na <<http://kluwerarbitrationblog.com/2016/06/14/a-never-ending-story-claudia-pechsteins-challenge-to-the-cas/>>

Judikatura

Švýcarský Federální Tribunál

39. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 28 September 2010, *Pechstein v. ISU*, 4A_144/2010
40. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 8 March 2003, 4A_627/2011
41. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 19 August 2008, 4A_128/2008
42. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 27 May 2003, *Lazutina and Danilova v. International Olympic Committee (IOC)*
43. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 7 February 2001, *S. Roberts v. FIBA*, 4P_230/2000
44. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 10 February 2010 *Pechstein v. ISU*, 4A_612/2009
45. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 16 October 2003, 4P_115/2003
46. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 29 October 2010, 4A_234/2010
47. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 6 November 2009, *A. v. WADA*, 4A_358/2009
48. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 15 March 1993, *Gundel vs. FEI and CAS*, ATF 119 II 271
49. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 20 March 2008, *X & Y*, 4A_506/2007
50. Arrêts du Tribunal Fédéral Suisse 1st Civil Division, 19 April 2011, 4A_44/2011

Arbitrážní soud pro sport

51. Court of Arbitration for Sport, 13 September 2010, *Napoleon v. FINA*, CAS 2010/A/2216
52. Court of Arbitration for Sport, 19 September 2000, *Perez v. IOC*, CAS OG Sydney 2005
53. Court of Arbitration for Sport, 1986, *Niederhasli Hockey Club v Swiss National Hockey Federation*, CAS 86/02 (unreported)
54. Court of Arbitration for Sport, 1996, *Mendy v. Association Internationale de Boxe Amateur (AIBA)*, CAS 1996/H/OG Atlanta 1996/006
55. Court of Arbitration for Sport, 20 August 1999, *Athens & SK Slavia Prague v. Union Of European Football Associations*, CAS 98/200
56. Court of Arbitration for Sport, 2000, *Neykova v. International Rowing Federation (FISA) and International Olympic Committee*, CAS OG Sydney 2000

57. Court of Arbitration for Sport, 2000, *Segura v. International Amateur Athletic Federation (IAAF)* CAS OG Sydney 2000/013
58. Court of Arbitration for Sport, 22 July 1996, *FINA, CAS OG Atlanta 1996/001*
59. Court of Arbitration for Sport, 23 January 2013, *Croatian Golf Federation v. Croatian Olympic Committee, CAS 2012/A/2813*
60. Court of Arbitration for Sport, 24 August, 2004, *Hellenic Olympic Committee & Nikolaos Kaklamanakis v. ISAF, CAS OG Athens 04*
61. Court of Arbitration for Sport, 24 October 2000, *Chifa v. JASF, CAS 2000/A/278*
62. Court of Arbitration for Sport, 25 November 2009, *Pechstein DEGS v. ISU, CAS 2009/A/1912 - 1913*
63. Court of Arbitration for Sport, 27 July 1996, *A. W. and L. v. NOC Cape Verde, CAS 1996/H/OG Atlanta 96/002 and 005*
64. Court of Arbitration for Sport, 28 June 2006, *WADA v. Pakistan Cricket Board & Akhtar & Asif, CAS 2006/A/1190*
65. Court of Arbitration for Sport, 29 October 2010, *Valverde v. CONI, WADA & UCI, CAS 2009/A/1879*
66. Court of Arbitration for Sport, 30 March 2009, *Volandri v. ITF, CAS 2008/A/1782*
67. Court of Arbitration for Sport, 31 January 2005, *AR Cycling AG v. UCI, CAS 2004/4/777*
68. Court of Arbitration for Sport, 31 March 2008, *WADA v. NSAM & Cheah & Ng & Masitah, CAS 2007/A/1395*
69. Court of Arbitration for Sport, 4 April 2007 *Tuti Sport Club v. Sudan Football Association, CAS 2006/A/1171*
70. Court of Arbitration for Sport, 8 April 2013, *Bulgarian Chess Federation v. Federation Internationale des Echecs (FIDE), CAS 2012/A/2943*
71. Court of Arbitration for Sport, 9 September 2010, *Telecom Egypt Club v. EFA, CAS 2009/A/1910*
72. Court of Arbitration for Sport, April 2004, *S. Whyte v. Bahamas Football Association & New Providence Football League, CAS 2003/A/52926*
73. Court of Arbitration for Sport, February 1992, *G v. FEI, CAS 92/A/63*

Rozhodnutí ostatních soudů

74. New South Wales' Court of Appeal, 2000, *Ragnz v Sullivan, NSWCA 290*
75. Evropský soud pro lidská práva, 11. listopad 2013, *Claudia Pechstein v. Switzerland, 67474/10*

Shrnutí

Zásady a principy arbitráže v řízení před Arbitrážním soudem pro sport a jejich aplikace v judikatuře.

Diplomová práce pojednává o principech a zásadách uplatněných v řízení před Arbitrážním soudem. Autor v práci zkoumá jejich vznik, vývoj a aplikaci v judikatuře, a to především těch, které jsou pro řízení před Arbitrážním soudem charakteristické a nejvýznamnější.

Hlavním cílem práce je podrobný rozbor jednotlivých principů a zásad včetně uvedení praktických příkladů jejich aplikace s případným dopadem na změnu rozhodovací praxe.

Abstract

Principles and rules of arbitration in proceeding before Court of Arbitration for Sport and its application v jurisprudence.

The Thesis examines principles and rules applied in proceedings before Court of Arbitration for Sport. The author examines an evolution and an application of the principles and rules in jurisprudence, especially those which are characteristic for the proceeding before Court of Arbitration for Sport.

The Thesis is focused in detail on analysis of principles and rules, including the introduction of practical examples of their application and potential impact on the change in decision-making practice.

Klíčová slova

Arbitrážní soud pro sport, arbitrážní řízení, principy a zásady, pravomoc, rychlost a hospodárnost, flexibilita a autonomie stran řízení, procesní spravedlnost, právo soutěžit, nestrannost a nezávislost.

Key words

Court of Arbitration for Sport, arbitration proceeding, principles and rules, jurisdiction, economy and speed, flexibility and autonomy of the parties, procedural fairness, right to compete, impartiality and independence.